

PHONG HOA

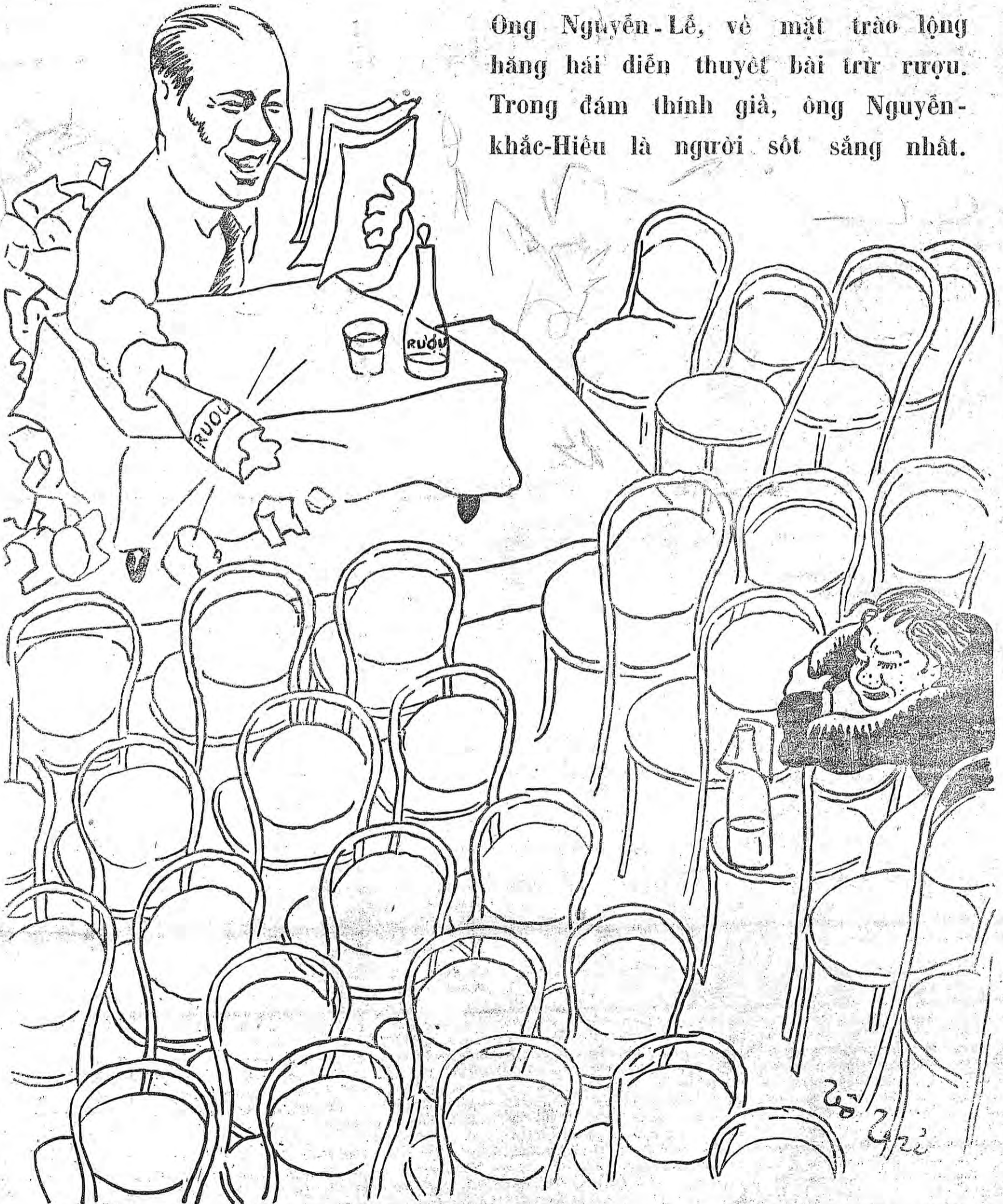
IRA NGÀY THỨ SAU

TOÀ-SOẠN VÀ TRỊ-SỰ: 80, ĐƯỜNG LÂN-THÀNH — GIẤY NÓI SỐ: 874.

GIÁ BẢO (Trong nước): 1 Năm: 3\$00 — 6 tháng: 1\$60 — Số số: 7 xu — Ngoại quốc: 1 Năm: 6\$50 — 6 tháng: 3\$50

Ông Nguyễn-Lê, về mặt trào lộng
hăng hái diễn thuyết bài trừ rượu.
Trong đám thính giả, ông Nguyễn-
khắc-Hiền là người sôt sắng nhất.

DIỄN THUYẾT BÀI TRỪ' RU'Ộ'U

NHỮNG QUỐC ĐIỀU TRẢ ĐÔNG VÂN KHÔNG TIỀN KHỎANG HẬU

I. ĐI XEM MŨ CÁNH CHUỒN (Tiếp theo)

ĐANG lúc tôi lần mò đi xem mũ cánh chuồn lớn nhỏ, vuông tròn ở chốn thần kinh, thì tôi tiếp được một bức thư lớn của một bạn độc-giã trong Nam mời vào phỏng vấn mấy vị «quan lớn» trong Lục tỉnh. Tưởng rằng trong ấy cũng như ngoài này, tôi vội đáp xe lửa tốc hành về Saigon để nói chuyện ăn... uống với ông phủ Mỹ, một ông quan nổi tiếng ở chợ Lạch rằng được dân thương yêu như cọp. Nhưng đến nơi mới biết rằng cọp đã về rừng, ông phủ Mỹ về hưu, mà các ông phủ, huyện trong Nam không đội mũ cánh chuồn.

Chán nản, tôi định trở ra ngay lập tức.

Ông bạn kéo tôi lại, bảo tôi rằng các ông phủ, huyện trong Nam chỉ là các ông quan soàng thôi, các ông «hội đồng quản hạt» mới thực là các «quan lớn», người ta gọi các ông như vậy, mà các ông cũng tự nhận như vậy.

Tôi nghĩ thầm rằng các ông nghị viên trong Nam thật đáng làm anh em với các ông nghị viên ngoài Bắc, mà các ông cũng nên cho đội mũ cánh chuồn cả thì hơn. Theo lời ông bạn, tôi liền đến hầu thăm quan lớn lãnh tụ đảng lập hiến, ông Nguyễn Phan Long.

Ông Nguyễn Phan Long được một cái đặc sắc là mũi của ông không tẹt như mũi annam, lại uốn cong như cái cung, rồi nhòm xuống cái mõm tươi như mõm ông Phạm Quỳnh.

Lúc tôi đến, nét mặt ông còn lộ ra vẻ giận dữ, tức tối về việc các báo công kích ông trong vụ bầu cử hội đồng quản hạt vừa rồi:

— Ông tính họ đặt điều nói xấu tôi đủ thứ, không còn thiếu gì nữa...

— Thế thật ông không có gì xấu à?

Mạnh bạo, ông Long trả lời:

— Không.

Ông trả lời vậy thì tôi cũng biết vậy. Rồi, như muốn chứng thực cho lời nói của ông một cách đích xác, ông giở báo ra đọc cho tôi nghe:

— « Ông Nguyễn Phan Long trải qua mười mấy năm nay trở nên một tay vô địch trên đàn chánh trị xứ ta, lại là một nhà viết báo có tiếng nữa ».

— « Ông Nguyễn Phan Long vừa có tài trí, vừa có công tâm... »

— « Ông Nguyễn Phan Long chính trực và vô tư... »

— « Người như ông Long, tài năng có, kinh nghiệm có, lại thêm một bầu nhiệt huyết đối với quốc gia chủng tộc... »

— « ... Người đại danh nhân mà chúng ta đáng tự phụ vì lịch duyệt, học thức của họ... »

... Nghe xong, tôi thần phục, nhìn ông Long như một đấng anh hùng trời sai xuống để diu dắt bốn triệu dân trong Nam lên con đường hạnh-phúc. Một vị anh hùng như vậy, mà có người dám công kích, thực là trùng chọi với đá.

— Bẩm thế ngài đọc báo gì đây ạ?

— Báo Đốc nhà Nam và báo Đông Dương diễn đàn...

Đoạn, ông Long hất cái mũ anh hùng của ông lên một cách mạnh mẽ mà khoe khoang bảo tôi rằng:

— Hai tờ báo ấy, chính tôi đây làm chủ-nhiệm.

Tôi lại càng thần phục đấng anh hùng vô song ấy, cầm lấy một tờ báo « Đông dương diễn đàn », đọc:

— « ... Vụ bầu cử sắp tới: thời thì ai kêu lớn hơn là được, ai cả miệng hô to rằng mình chính trực, vô tư, tài cán là lừa lấy được lòng tin của dân xứ này là một đàn cả tin, và động nghe người ta nói là quen thân với những người có quyền hành là kính mến ngay ».

Tôi nhìn cái mũ lấm chấm rõ của ông Long, rồi cười nói:

— Đó chắc nói những người khác ra ứng cử tranh với ngài là người của đảng Lập hiến, như Trịnh Đình Thảo, Nguyễn Đăng Liêng, Huỳnh Ngọc Nhuận... chứ tôi chắc ngài mà cả miệng hô to rằng chính trực vô tư thì là chính trực vô tư...

Mũi ông Long phồng lên một cách bông bột. Ông chạy lại nắm tay tôi vui cười nói: « Ông thật là một người thông minh! » Làm cho tôi thẹn chết đi được, lại chợt nghĩ đến ông trạng sư Trịnh Đình Thảo mà ông Long vẫn nắc nỏm khen... cho đến vụ bầu cử. Tôi bèn buột mồm thốt ra câu:

— Ông Trịnh-Đình-Thảo chắc cũng là người thông minh. Nghe đầu ngày xưa ngài cho ông ấy đủ hết các đức tính.

Ông Long mắt mờ màng như nhìn về quá khứ:

— Dạ, ngày xưa ông ta là người rất tốt.

— Nhưng bây giờ?

— Bây giờ, ông ta là người rất tồi...

— Ông Trịnh-Đình-Thảo đại thật. Đương làm một người tốt không muốn lại nhảy đại ra tranh cử với ngài, nên hóa ra người tồi. Thật là đáng kiếp. Báo Đốc-nhà-Nam của ngài bảo ông ta là « kỳ đà kiên cố » thực phải lắm.

Mũi ông Long lại to phồng lên một lần nữa. Ông hí hửng bảo tôi:

— Nếu người Bắc, người Trung vào đây mà như ông cả, lúc nào cũng khen ngợi, cổ động hộ chúng tôi, thì còn nói gì. Ai bảo ông ấy ra tranh làm gì? Ra tranh là làm phạm đến danh dự người Nam....

— Cũng như bọn Hồng-Tiêu, Bút-Trà công kích ngài là làm tổn đến danh dự người Nam...

— Chính vậy.

— Vậy nên ngài xin trục xuất họ ra ngoài địa phận miền Nam.

— Ông thông minh lắm.

— Nhưng ngài không bao giờ muốn phân chia Nam, Bắc, coi người ba miền Nam, Trung, Bắc đều là một, đều là người Annam cả.

— Ý tôi như vậy.

— Thế người miền Nam công kích ngài thì ngài xin trục xuất họ đi đâu?

— Ô hay! Họ là người miền Nam thì trục xuất họ đi đâu được?

— Thế là người miền Nam với người miền Bắc và người miền Trung, ngài không coi như một?

Ông Long không nói gì, con mắt mờ màng, cái mũi cong cớn. Hồi lâu ông mới giở tờ Đốc-nhà-Nam ra đọc cho tôi nghe:

— « Xứ Nam-kỳ này có lòng trung hậu, có lượng khoan dung là đối với những đồng-bào Trung, Bắc chọn chánh, biết ơn biết nghĩa kia... »

— Nhưng làm thế nào là chọn chánh biết ơn biết nghĩa? Chắc là phải ca tụng ngài?

Ông Nguyễn-phan-Long bắt tay tôi mà không nói gì.

Tôi hỏi:

— Ngài có thể cho tôi biết chương trình của đảng Lập-hiến của ngài không?

— Ông cứ đọc báo Đông-dương diễn đàn của chúng tôi thì đủ rõ.

Mở một tờ Đông-dương diễn đàn tôi đọc:

— « Chúng tôi không có chương-trình, chúng tôi không yêu những cái khuôn khổ chật hẹp, nó bắt ta thành ra nô-lệ nó, chúng tôi chỉ nguyện rằng đem công tâm ra làm việc nước... »

Lại lật tờ khác:

— « Những bạn và những người theo chương trình và tôn chỉ của chúng tôi đều đại thắng ».

Vậy ra chương trình của đảng Lập-hiến là không có chương trình gì cả, Ông Long, cũng như các ông nghị khác, cũng chỉ đến hiến con tâm...

— Thưa ngài, bây giờ ngài đã hiến được con tâm cho quốc gia, nghĩa là ngài đã được trúng cử, thì chắc ngài và quốc gia thỏa lòng lắm. Tôi đoán ngài sẽ hết lòng vì quốc gia và vì ngài từ nay.

Ông Nguyễn-phan-Long tươi cười đáp:

— Ông đoán không lầm. Tôi sẽ đem tài cán trí tuệ ra làm việc nước. Mà tôi cam đoan rằng tôi còn ở hội đồng quản hạt ngày nào thì tôi sẽ giữ cho Nam, Bắc được hợp nhất ngày ấy.

— Nhưng bốn năm nữa, nếu tôi ra tranh cử cùng ngài, thì ngài có chứng cho không?

— Ông ra tranh cử cùng tôi! Ông dám ra tranh cử cùng tôi?

Hai câu nói có ý dẫn đổi. Cái mũi ông Long đỏ ửng, uốn cong lên như muốn nứt ra. Tôi sợ ở lại, ông lại đến hô hào trục xuất tôi ra khỏi miền Nam nên vội vã từ tạ, lên xe lửa ra thẳng Huế.

Tứ Lý

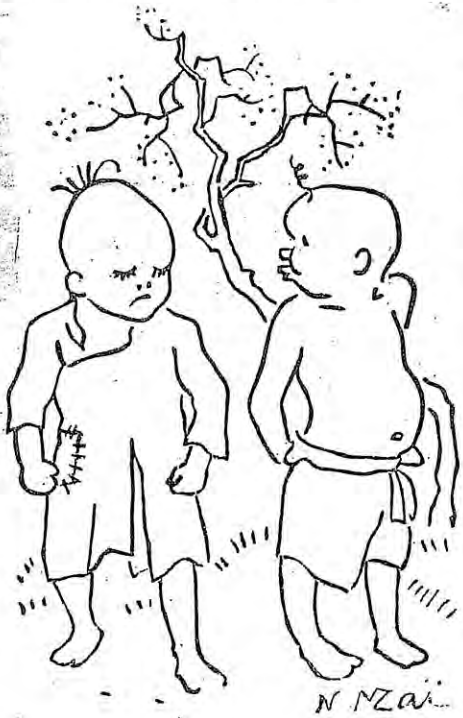
Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

DAM CHẮC

(chắc như vậy). Chúng tôi dám nói quả-quyết, dám làm cam đoan người bệnh dùng không hết không lấy tiền, vì thuốc **Sru-độc-bá-ứng-hoàn** hiệu Ông-Tiền hay hơn hết chắc thuốc **Sru-độc-bá-ứng-hoàn** hiệu Ông-Tiền trong Nam-kỳ thiết hay hơn hết không còn ai mà không biết.

Có bán tại: Nhatrang: Mông-Luong, Quinhon: Hồ-vân-Ba, Quảngngãi: Trần-Cần, Tourane: Nguyễn-hữu-Vịnh, Huế: Vĩnh-Tường 59 rue Gia-Long, Quảng-trị: Thông-Hoạt, Vinh: Sinh-Huy, 59 phố Ga, Thanhhoa: Gi-Long 71 Grand'rue, Nam-định: Việt-Long 28 rue Champeaux (Trước của trường), Haiphong: Quảng-Vạn-Thạnh 61 rue P. Doumer, Đôngghê: Thuận-Long, Bôngson: Diệp-a-Vinh, Ninhhoa: Quảng-sinh-Hòa, Hà-nội: Nguyễn-văn-Đức 11 rue des Caisses (độc quyền) và khắp các nơi buôn thuốc Annam ta đều có bán. CẦN THÊM ĐẠI-LÝ NƠI NÀO CHÚNG TÔI CHƯA CÓ, MUA BUÔN DO: Pharmacie ÔNG TIỀN Annam được phòng, 82 à 90, RUE P. BLANCHY PROLONGÉE PHỦ-NHUẬN, SAIGON

Thuốc họ Ông-Tiền hiệu-nghiệm trong 10 phút mỗi gói 0 \$ 10

Tao trẻ con với mày à?

« CỨNG KEN KOONG »

ONG Bùi-xuân-Học mừng vội mừng rằng có nhiều người họ bảo ông tự nhận là ken-koong. Vì không chỉ riêng mình ông có cái biệt tài ấy.

Một ông nghị tỉnh Thái cũng đã có lần tự cho mình là trung tâm diêm của thế-giới. Có gì đâu. Ông ta ở trên ô-tô ca xuống, oai-vệ, uy-nghi như ông Học hôm vào nhà hát Tây. Một người lính kín đến khám thẻ hành-khách, như không trông thấy cái vẻ uy-nghi lẫm-liệt của ông nghị, lại dòm ngái cho xem thẻ.

— Ô! mè! Dơ suy ken-koong (Oh! mais je suis quelqu'un).

Ông nghị bữ môi đáp lại,

Nhưng, ngàn thay! ken-koong lại không mang lễ, cũng như ông Bùi-xuân-Học đã quên mà đưa giấy mời cho bạn dưng.

Thành ra, ken koong uy-nghi lẫm-liệt về sở cầm, cũng như ông Bùi-xuân-Học uy-nghi bệ-vệ trở về nhà nuốt sâu ngậm tui... đợi dịp báo thù.

CHỈ TẠI TỬ-LY

CỒ Kiều, ngày xưa nhờ được Từ-Hải mà trả được thù, thì ngày nay, ông Học đã nhờ được Ngô-báo mà báo được thù vậy.

Nguyên trong vòng tháng ba tây, Ngô-Báo đối với ngày hội sinh viên trường luật vẫn có « cảm tưởng riêng ».

Nào: « cuộc vui này có tính cách mới và trẻ lắm... Với cuộc vui này, Hanoi đã trẻ thêm được mấy tiếng đồng-hồ ».

Nào: « công-chúng không bao giờ hiểu mà cũng không bao giờ muốn hiểu mục-dịch hoặc ý nghĩa của những cuộc vui mà mình dự... Trong sự hoạt-

động của ngày hội này, chúng tôi nhìn thấy tuổi trẻ, sự yêu sống... » (Phan-trần-Chúc).

Nhưng qua đến tháng tư, thì Ngô-Báo không thấy gì nữa, còn mục-dịch ý nghĩa của ngày hội kia, ông Phan-trần-Chúc có muốn hiểu thì mặc ông ấy, Ngô-Báo không biết. Ngô-Báo bèn hăng-hái công-kích ngày hội của sinh-viên trường luật.

Vì lẽ chân chính gì mà Ngô-báo trước khen sau chê như vậy? Chỉ vì ông Bùi-xuân-Học có một khối công-tâm. Chỉ vì ông tức Tý-Ly đã mừng ông nói nổi câu tiếng tây: Dơ suy ken-koong.

Giận cá chém thớt, ông không nên tức học-sinh trường luật, ông chỉ nên tức Tý-Ly khơi ra câu truyện « Dơ suy ken-koong ». Mà nói cho đúng, cũng chẳng nên tức Tý-Ly, ông chỉ nên tức cái người đã thốt ra câu ấy mà thôi.

TA NÊN THEO

MỘT đạo luật mới ở Thổ-nhĩ-Kỳ đã bãi hết những huy hiệu pacha, bey, effendi, agha, kadji.

Thôi! còn đâu là tôn-ti trật-tự nữa. Nước Thổ-nhĩ-Kỳ đến lúc mặt, hóa ra vẫn minh mắt rồi.

Nhất là lại làm cho tiếng Thổ-nhĩ-Kỳ nghèo đi mất mấy chữ, tội của Mustapha Kemal to lắm vậy.

Tiếng pacha ngày trước là tiếng xưng hô các quan nguyên soái, đô đốc và các vị đại thần. Con một ông pacha hay một người có học thức, một người có của nhiều, thì được gọi là bey. Các con nhà trung lưu, khá giả được gọi là effendi, những người thường gọi là agha, còn những người nào đã đi viếng đất La Mecque thì gọi là kadji.

Nay Thổ-nhĩ-Kỳ lập thành dân-quốc không phân biệt gì trong dân một nước nữa, nên bỏ hết những huy hiệu đó. Đến cả các thứ phẩm hàm, huy chương cũng đều bỏ đi hết.

Thật là một sự đáng tiếc. Ta tiếc, hay ta chịu khó dưng những tiếng ấy cho tiếng ta giàu thêm. Thí dụ như ta gọi pacha Phạm-Quỳnh, pacha Nguyễn-khoa-Kỳ, bey Phạm-Giao, bey Nguyễn-vân - Vĩnh, bey Phạm Lê - Bông... Còn các ông Trần-trọng-Kim, Lê-Dư, Nguyễn-năng-Quốc thì gọi là kadji, không phải vì các ông đã sang viếng đất La Mecque, mà là vì các ông đã vào thăm chùa Quán-sứ.

LÒNG CẢM TỨC CỦA ÔNG TƯỚNG TÀU

TRƯƠNG phát Khuê, một ông tướng Tàu có danh, mới đi du lịch ở các nước Âu Mỹ về.

Một hôm đến chơi Tây-hồ, vào yết kiến đền Nhạc-Phi, khi trở ra thấy tượng vợ chồng Tần-Cối qui ở sân đền bỗng sinh lòng cảm tức chạy lại, chân đá, tay đấm một hồi, rồi si vả là kẻ bán nước đã hãm hại một vị anh hùng cứu quốc.

Rõ thật một ông tướng Tàu có khác! Cái khí khái của ông có vẻ hùng dũng lắm nhưng tiếc thay, vẻ hùng dũng ấy, đưa trẻ chần tràu cũng có thể có được. Nó cũng có thể đến đá, đấm hai cái tượng ấy một hồi, rồi chửi rửa đến điều mà hai vợ chồng Tần-Cối không dám làm gì.

Nhưng, nếu tượng đá biết cử động, nó sẽ chỗi dậy mà nói rằng nó là một đồng đá vô tội, ông có đánh nó chỉ đau tay ông mà thôi.

Ông có giỏi thì về Nam-kinh mà đấm, đá Trường-giới-Thạch. Mà ông có giỏi hơn nữa, thì mời ông xuống âm phủ mà đấm, đá vợ chồng Tần-Cối thật.

Nhưng, nếu ông có giỏi, ông đã không phải là một ông tướng Tàu.

GẮN HUY-CHƯƠNG

PHỔ Nghi, vua Mãn-châu, gần đây có đáp tàu sang Nhật lảng du. Đến Đông-kinh, Nhật-hoàng thân ra tận ga đón, bắt tay niềm nở như một người bạn thân, rồi đưa về điện mở tiệc mừng.

Vua Phổ Nghi, chiều hôm ấy gắn thưởng hạng huy chương Mãn-châu quốc cho Nhật-hoàng. Sau đó Nhật-hoàng lại trao cho Phổ-Nghi thưởng hạng bội tinh của nước Nhật.

Vua Phổ-Nghi được cái hân hạnh gắn huy chương cho Nhật-hoàng chắc lấy làm sung sướng. Còn Nhật-hoàng bắt tay Phổ-Nghi một cách niềm nở và trao cho Phổ-Nghi bội tinh thì chẳng có gì là lạ: đem mấy thứ ấy mà đổi lấy cả nước Mãn-châu tướng cũng không phải là đắt vậy.

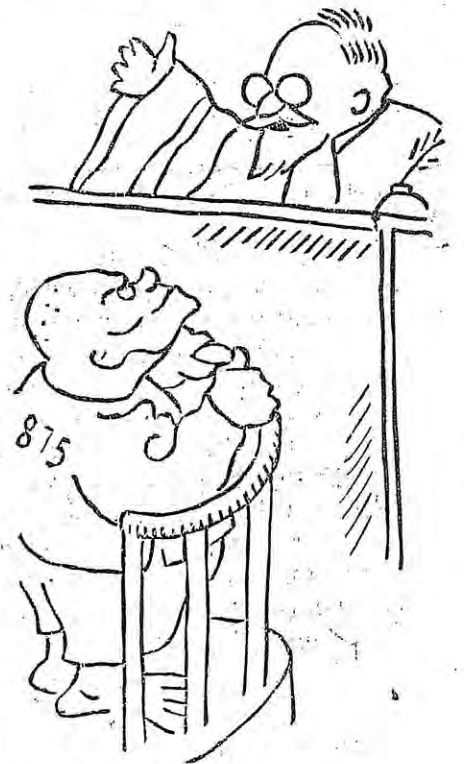
VUA THẤT NGHIỆP?

MỘT công ty bảo hiểm thấy vua chúa trên hoàn cầu mỗi ngày thất nghiệp một nhiều, nên có bảo hiểm cho cả các vị đế vương nữa.

Mấy năm trước đây, vua Xiêm cũng đã từng bỏ vào công ty bảo hiểm kia một năm rất nhiều tiền. Nhưng hồi đó còn làm vua thì tiền bạc sẵn trong kho, cứ việc đem ra nộp đủ số.

Còn hăng bảo hiểm kia cứ thu, định ninh rằng vua Xiêm đang làm hoàng-đế một nước yên tĩnh, khi nào chịu rời ngôi báu.

Ài ngờ đâu, mới đây Xiêm-hoàng thoái vị, nhường ngôi cho cháu để được tự do hơn. Rồi một hôm, bỗng

VÒNG LUẬN QUẢN

QUAN TÒA — Anh ăn cắp của chủ khẩu súng lục phải không?

TỘI NHÂN — Bẩm vâng, để con tự tử a.

QUAN TÒA — Vậy, sao anh lại được bán?

TỘI NHÂN — Để con lấy tiền mua đạn a.

tôi công ty bảo hiểm nợ lãnh tiền thất nghiệp. Mà từ nay, cứ mỗi năm, một lần đến lĩnh 4 vạn đồng vàng Mỹ đem về tiêu cho đến trọn đời... ung dung nhàn nhã, sung sướng hơn hồi còn ngồi trên ngai lung lay chỉ muốn đổ.

Xiêm-hoàng làm cho các vua khác trên địa cầu lại thêm cái thú thất nghiệp mất thôi.

CÁI CHÂN ĐAU

BÊN nước Anh mới xảy ra một câu chuyện lạ.

Một nhà cựu chiến binh, đi đánh trận bị đạn ở mắt cá, thành ra khập khiễng, nên từ đó vẫn được tiền phụ cấp của nhà nước.

Gần đây, người ấy đi bắn bị nạn, nên ông thầy thuốc phải chặt chân, chặt chính cái chân có mắt cá bị đau.

Tức thì, nhà nước làm một đạo nghị định không cho tiền phụ cấp nữa, lấy lẽ rằng, số tiền đó phụ cấp cho người kia, là vì có cái mắt cá đau, nay chân đã chặt thì cái mắt cá không còn nữa.

...Phải, cái mắt cá không còn nữa, thì còn đau mà đau, mà không đau nữa, thì tiền phụ cấp không cho là phải.

Còn chân đã bị chặt, có đau thì chịu vậy, nhà nước không biết. Ai bảo không giữ lấy cái mắt cá bị đau!

Tứ Ly.

Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

THUỐC LẬU HỒNG-KHÊ

Bệnh lậu mới mắc phải, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chi em đồng bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được rút nọc, bệnh giang-mai, bệnh bạch len soài, nóng rét, đau xương, rặt thịt, rức đầu nổi mề-đay, ra mào gà, hoa khế, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến hiệu, không hại sinh dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời quí bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giấy-thếp đến tận nơi.

HỒNG-KHÊ DƯỢC-PHÒNG, 88, Route de Huế (sẽ cửa chợ Hòm) HANOI — Téléphone 755

ĐẠI-LÝ — Haiphong, M. Đức, 73, Belgique — Namđinh, Ích sinh Đường, 190, phố Khách — Sơn-tây, Xuân Hai libraire Lạc-sơn — Cao-Bằng, Vinh Hưng, 58, phố Thờm Yênbay, Đông Tuấn — Lao-Kay, Đại An — Vinh Huế, Tourane, Bazar Bát Tiên — Saigon, Đức Thắng, 148, Albert 1er Dakao — Pnompenh, Hồng Bằng — Nhatrang, Sơn giang 12, Rue Marché — Vientiane, maison Ân-Ba. Còn nhiều nơi nữa không thể kể hết, các nơi muốn mua buôn hoặc làm Đại-lý xin viết thư về thương lượng.

ĐÔNG KHU

HON 12 giờ đêm tôi ở nhà chớp bóng ra về. Không cử động trong mấy giờ liền, chân tay tôi rét cứng và tê buốt. Vì thế, đầu trời mưa phùn, tôi cũng đi bộ cho máu được lưu thông trong huyết quản.

Vành mũ cụp tụt tai, cổ áo toi dương lên che kín gáy, và mặt cúi xuống nhìn đường cho hạt mưa bay không tạt vào mắt, tôi thọc hai tay vào túi quần, đi thực mau về phía hồ Hoàn Kiếm.

Đến cửa nhà bưu-điện, một anh xe gày gò trong bộ quần áo xanh lụng thụng, giắt cái xe kiêu mới lẹo đẹo theo sau tôi mà mời soạn sít:

— Thầy đi xe? Thầy đi cho tôi một cuốc.

Như mọi lần trước tôi vẫn trả lời bằng cái lắc đầu lạng lẽ. Nhưng anh xe khấn khoản nhì nhằng mời mãi, tôi cũng nể, mặc cả một câu:

— Vậy bốn xu về hàng Bún đấy, anh đi không?

— Xin vâng.

Anh xe đặt vội càng xe xuống, như có vẻ lo sợ rằng ông khách trốn mất.

Khoan khoai ngồi trên chiếc nệm êm và thấp như dĩa dẹt lọt vào trong cái ghế bành rộng, tôi lấy thuốc lá ra hút cho ấm... Nhưng tôi chỉ nghe tiếng nện bành bạch của hai bàn chân lên mặt đường nhựa, mà xe thì không thấy chạy. Nói thế cũng hơi quá, thực ra anh người ngựa kia vẫn bò từ từ như một con vật nặng nề và nhọc mệt, mồm thở hồn ha hồn hển. Sốt ruột tôi dục:

— Anh chạy mau lên chứ!

Anh xe quay lại, đáp:

— Thưa thầy... tôi vẫn chạy... đấy chứ.

— Nhưng không thể chạy nhanh hơn một tí nữa à?

Anh ta tưởng nên nịnh tôi một câu:

— Thưa thầy, thầy quen đi ô-tô, nên thầy cho là chậm thôi đấy ạ.

Như để tỏ rõ rằng anh ta nói bậy, ba cái xe, lướt qua, rồi vùn vụt biến vào phố hàng Đào. Tôi gắt:

— Đấy anh coi, từ nãy đến giờ gần chục cái xe vượt anh rồi.

Giọng van lơn, anh xe năn nỉ:

— Thưa thầy, thầy thư cho một tí, xe kiêu mới nặng lắm cơ.

Không nghe thấy tôi nói gì, anh ta được thể lại tiếp luôn một câu triết lý vắn vơ:

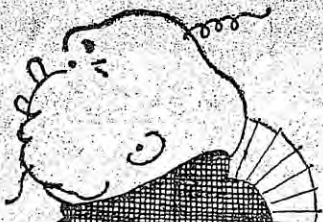
— Thầy về sớm hơn dăm phút cũng chẳng làm gì, mà về chậm hơn dăm phút cũng chẳng sao. Bất quá đến đi ngủ là cùng.

— Thế nào, con có bằng lòng cậu ta không?

— Con chịu thôi, vì cậu ấy chọt chọt như con lợn.

CƯỜI

Cửa V. Q. Uy — Hanoi

1. Ăn mày lỏi mới

NGƯỜI ĂN MÀY. — Thưa ông, thầy thuốc cho tôi lọ thuốc này, mà tôi thiếu một vật không uống được.

CHỦ NHÀ (dễ dãi). — Thiếu gì? Thìa ấy à! Vào tôi cho mượn.

— Không ạ, thuốc này uống sau khi ăn cơm, vậy tôi xin ông một bữa cơm.

2. Không thấy

Tôi đi tìm hơn hai mươi hàng mà không thấy nơi nào có bán...

— Bán gì?
— Bán chịu!

3. Thuốc mọc tóc

— Thuốc mọc tóc này có hay không?
— Hay lắm! Đến nỗi một người vô ý đổ vào quả dưa, sơ nó dài ra, sáng hôm sau không biết là quả gì nữa.

4. Lý luận

BỐ. — Sao bảo máy mua con bê, máy lại mua con bò?

CON. — Con mua bê, nhưng chắc vì đi đường nó già đi đấy.

5. Sự thật

THẦY. — Trò Ba, anh có muốn được chôn cất một cách long trọng như cụ quận Hoàng không?

TRÒ BA. — Thưa thầy có ạ.

— Thế thì anh phải làm thế nào?
— Thưa, con phải chết ạ!

2. Trả thù

Một nhà hàng bánh lấy đất hàng đêm ra làm điều: bánh mỗi ngày một nhỏ đi. Các nhà mua tháng tức lắm.

Một buổi sáng, người đưa bánh đến gõ cửa một nhà kia. Trong có tiếng hỏi:

— Ai đấy?
— Tôi, tôi đến đưa bánh.

— Thế còn phải ngàn giờ gì nữa: lần sau, anh không phải gõ, anh cứ đút bánh qua lỗ khoa cho tôi.

Cửa Hoàng Huệ

Giờ ám tả

THẦY GIÁO. — Tiếng tay có hai giống: giống đực và giống cái. Vậy làm cách nào phân biệt được giống đực hay giống cái?

Trong khi các học trò đang nhắm mắt nghĩ ngợi, thì Lợi, một trò lớn nhất ở lớp đứng phắt dậy:

— Thưa thầy, giống đực thì không có con, còn giống cái thì có con.

Cửa N. V. An. Hanoi

Láu

Bà tham bảo Ba:
Con ơi, khi nào có ai vào chơi con đừng xin xu nhé, nhớ đấy không thì me đánh.

Ba vâng dạ đi ra.
Bỗng bà phán Hào đến chơi.

Ba ở ngoài thấy hàng kẹo thêm quá, chạy vào xin bà tham một xu. Bà phán Hào cho Ba đồng năm xu. Khi khách

về bà tham liền mắng Ba: « Tao đã bảo máy không được xin tiền cơ mà ».

Bà hớn hỏ đáp rằng:
— Con xin mẹ, chứ con có xin bà ấy đâu, tự nhiên bà ấy cho đấy chứ!

Cửa D. Tích Hanoi

Một bác hay đi ăn cơm ghe các nhà quen, có khi ở luôn hàng tuần. Một nhà kia vẫn ghét bác, khi sắp ăn cơm thấy bác vào, mọi người đều chào một lượt: « Chúng tôi vô phép » cơm bác nhé ».

— Nào! Ăn một bữa cơm « vô phép » xem sao nào!

ác trả lời rồi ngồi vào bàn ăn.

Cửa Pierel Hanoi

Thủy, hỏa

THẦY GIÁO. — Tàu thủy chạy ở đâu?

HỌC TRÒ. — Tàu thủy chạy ở nước.

— Thế tàu hỏa chạy ở đâu?
— Thưa thầy, tàu hỏa chạy ở...

— Ở đâu? Nói mau.
— Ở lửa ạ!

Cửa H. L. T. Saigom

Vỏ quít dày, móng tay nhọn

Anh Ngừ thấy vợ xã Ngọc bỗng con đứng cạnh vệ đường, mới gheo rằng:

— Chà, thằng nhỏ này nó giống... tôi như đúc.

Vợ xã Ngọc trả lời:
— Ô, người đưng mà sao nó giống hệt chú như anh em ruột vậy há.

Cửa B. Nguyễn. — Thái bình?

Nhìn xa

A. — Tôi có thể nhìn thấy một vật ở cách xa 149 triệu cây số.

B. (bữa mới). — Gớm! anh lại định chiêm nui non bộ của tòa báo P. H. chăng?

— Thật anh không tin ư?
— Tin sao được.
— Thế... mặt trời!

Cửa cô Định

1. Lý luận

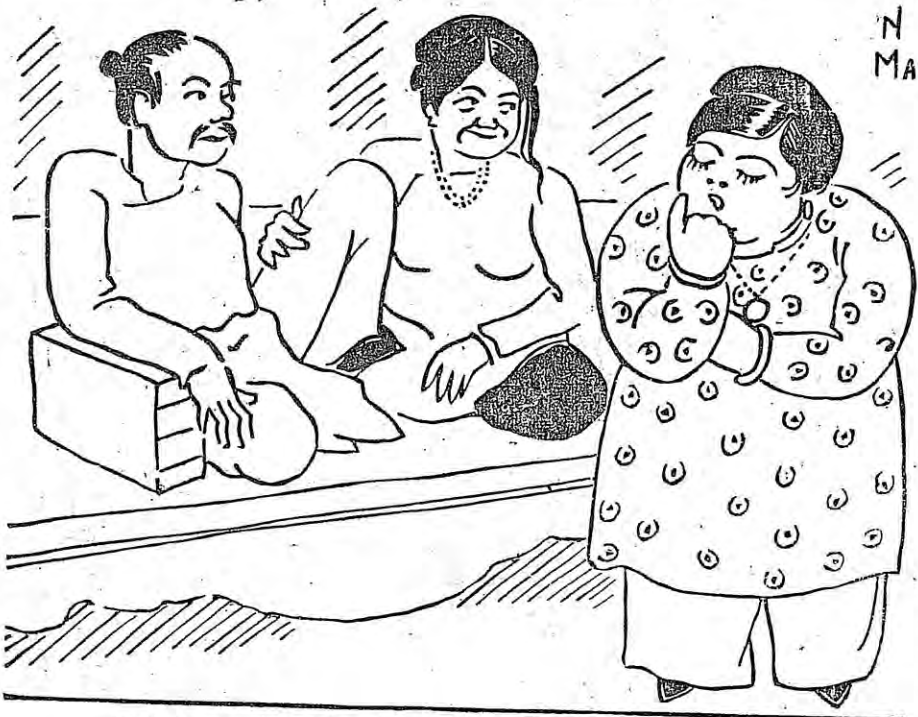
(Truyện xảy ra trong một trường ở thượng du).

THẦY. — Cái bàn dùng để viết.

TRÒ MÁN. — Thưa thầy, hôm qua thầy bảo cái bút dùng để viết.

— Phải rồi.
— Thế thưa thầy, cái bút lại là cái bàn sao.

— 111

— Thế nào, con có bằng lòng cậu ta không?
— Con chịu thôi, vì cậu ấy chọt chọt như con lợn.

BỆNH LẬU BỆNH GIANG KIÊN-TINH

Lậu đương thời kỳ phát mủ ra nhiều, máu, sưng tức, cường dương đau, đi dãi ít môi, bệnh nhẹ mủ ra tí, không đau tức v. v. dùng 1 lọ thuốc giá 0\$50 là khỏi hẳn.

Bệnh Giang thấy sốt nổi hạch, phát mụn, quí đầu, lở loét, mình mẩy mẩn tít, dùng 1 lọ thuốc 0\$70 là khỏi.

(TUYỆT NỌC LẬU, GIANG)
Sau khi khỏi hai chứng bệnh Lậu, Giang, di nọc chưa được tuyệt, còn lại, nước tiểu khi trong khi vàng, thỉnh thoảng ra dãi tí mủ, sáng dậy ra tí nhớt giầy-giầy, làm việc nhọc hay ăn thức độc hình như bệnh phục phát. Bệnh Giang thấy rất thối nổi mụn đỏ, xương mình đau mỏi, dùng nhẹ 2 hộp, nặng 5, 6 hộp KIÊN-TINH 1\$50 1 hộp, sẽ khỏi hẳn.

BÁN TẠI NHÀ THUỐC: BINH-HU'NG 67, RUE NEYRET, 67—HANOI
(Số nhà 67 phố Cửa Nam Hanoi)

CÁC ĐẠI LÝ—Lê Văn Trinh ở Quảng Trị, Ký Nhân ở Yên Bái, Tam Kỳ ở Vinh, Lê Thành Hưng ở Phan Thiết, Đông Lâm ở Phúc Yên, Đỗ Văn Trữ ở Hưng Hoá, Nguyễn tiến Thành ở Bắc Giang, Đặng đình Chiến ở Việt Trì, Quảng Thái ở Quảng Yên, Phúc hưng Long ở Camphamine, Chu đình Quán ở Thanh Hoá, Tiến Ích ở Thái Bình.

TÂY LẠI

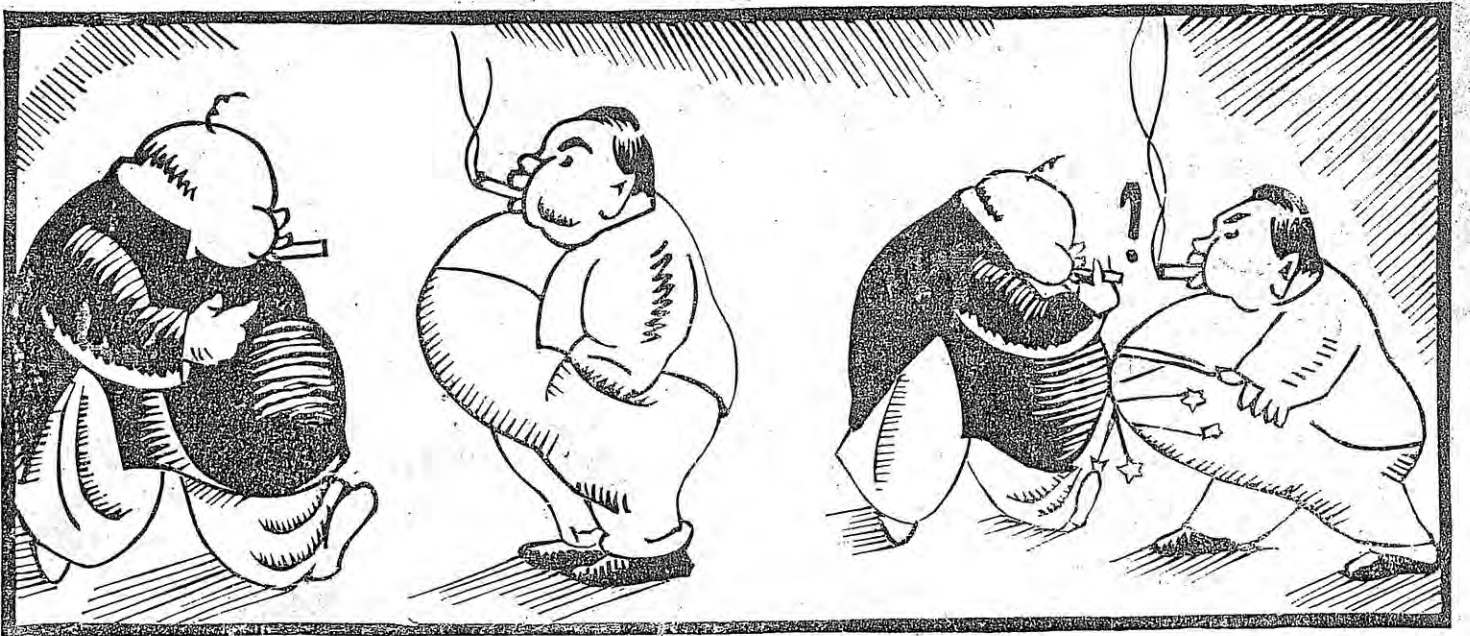
Tôi câu tiết cự lại :
— Không chạy được thì theo nghề kéo xe làm gì? Mà đã yếu-ớt, sao còn mna xe kiền mới?
Anh xe buồn rầu đáp :
— Thưa thầy, nào tôi có mua bán gì đâu. Một người anh em họ kéo đủ tiền tiêu rồi, họ cho đẩy chửi, để từ giờ đến sáng có kiếm được xu nào thì kiếm.
Tôi động lòng thương hại, ôn tồn hỏi :
— Thế ra nghề kéo xe không phải là nghề của anh ?
— Vâng, nào tôi có làm nghề kéo xe bao giờ ! Tối hôm nay là lần đầu tôi nhắc tới cái cang xe...

Anh ta có vẻ tự cao, nói tiếp :
— Chính nghề của tôi là nghề nấu ăn kia, nấu ăn cho tây.
— Vậy sao lại đi kéo xe ?
— Thưa thầy, tôi mất việc đã ba tháng nay... Đói quá nên cũng liều xoay nghề chửi biết sao... Nhưng lần nào đến nhà bác cai xin lĩnh một cái xe để kéo thì phải nộp tiền thuê trước. Khốn nạn ! thầy tính còn đào đâu ra tiền mà nộp.
— Nhưng sao anh lại bỏ nghề làm bếp ?

— Nào tôi có bỏ nghề, tôi bị đuổi đây chứ ! Bị đuổi chỉ vì có một câu hát.
Rồi anh ta giắt xe, thẳng người lên, bước bước một mà thuật cho tôi nghe đầu đuôi câu truyện.
Chiều hôm ấy chủ đi chơi vắng, anh ta bắc ba cái ghế mây ra sân nằm khểnh hóng gió mát và hát ngheu ngao chơi. Bỗng vừa lớn tiếng ngâm dút câu : « Đông khư tây lai... »
Tôi bật cười ngất lời :
— Đông khư xuân lai chứ !
Anh xe cũng cười theo :
— Vâng, nếu đọc đúng thì đã chẳng nên truyện. Thầy tính tôi còn biết chữ nho chữ nhứt gì, chẳng qua cũng ngâm lảo ngâm lếu cho đỡ buồn. Ngờ đâu giữa lúc ấy, chủ nó về, nó nghe thấy, nó ập lại, nó cho ngay hai cái tát trái nên thân, rồi nó tổng luôn cho mấy cái móng giò tỉnh người nữa, rồi lập tức nó đuổi.

Tôi ngạc-nhiên hỏi :
— Chủ anh ác đến thế ? Đây tớ hát có một câu mà bị đuổi.
— Nhưng câu ấy lại là câu : Đông khư tây lai.
— Thì đọc sai một chữ đã sao ?
— Nào chủ tôi có biết đâu là tôi đọc sai, là lỗi dốt nát, là tôi vô tình. Nó cứ tưởng là tôi hát số nó, vì nó là tây lai,

Khái hưng

X.X. — Ngải làm ơn cho chám nhờ điều thuốc.
— Xin vâng, mời ngải dịch gần lại đây.

VĂN TÀU CỦA VĂN-SĨ TCHYA

MỘT THIÊN TRƯỜNG HẠN, T. T. T. B. SỐ 44, 45

Những câu thơ Tàu ngớ ngẩn

Ông Tchya giỏi chữ Tàu lắm. Chẳng ng thế, ông lại biết đọc thơ Đỗ-mục-Chi, ông lại biết cả sự đời Chiến quốc. Chẳng thế, ông lại thường đem những câu thơ chữ Hán « trộn lộn » (theo lời ông) vào trong bài.

Nhưng ông ta có một cách ghép thơ Hán vào bài rất thần tình rất huyền bí và ta không hiểu gì hết. Những câu thơ đó đều có vẻ ngớ ngếch nực cười, như khó chịu tự hỏi sao người ta lại đem nhét mình vào cái đoạn ấy. Chỗ này, ông tả anh lái thuyền mong gặp mặt một quận chúa ở cái lâu ngay trước mặt mình mà ông điếm câu :

Vọng mỹ nhân hề thên nhất phương !

Giá trước khi kể câu ấy, ông hãy kể câu : « Trong gang tấc lại gặp mười quan san », thời có nhẽ chúng tôi hiểu được hơn một chút (và có lẽ ông cũng nghĩ thế, nhưng ông không làm, vì « trong gang tấc lại gặp mười quan san », than ôi ! chỉ là tiếng an-nam, mà chủ ý của ông là thế nào cũng phải viện một câu thơ Tàu !)

Chỗ kia tả một anh lái thuyền ốm yếu chỉ biết thổi sáo, lúc từ biệt một nàng quận chúa nhân tình mình, ông than : « Hỡi ơi ! chỉ có trời xanh riêng biết, biết Kinh-Kha ắt không về với Yên vương ! »

Rồi lại thơ :

Phong liên liên hề, dịch thủy hàn

Tráng sĩ nhất khứ hề, bất phục hoàn...
tuy rằng anh lái thuyền kia chỉ là anh lái thuyền mà không phải là một anh tráng sĩ sắp ra trận nào hết...

Nhưng tôi tức nhất hai câu thơ của Đỗ-mục-Chi mà ông Tchya ngâm « r ừ », khi « ngâm ngùi cảnh thế », trong số 44 :

Nhất kỳ hồng trần phi tử liễu

一忌紅塵飛子笑

Vô nhân tri thị lệ chi lai.

無人知是例之來

(Tôi cần : chữ nho đây tôi chỉ biết do có p từng nét một trong bài của ông Tchya).
Tôi vốn ưa thơ Tàu nên phải cố hiểu hai

câu thơ đó, nhất là khi hai câu ấy lại vì « ngâm ngùi cảnh thế » mà ngâm lên. « H ự c » lục mai các tự điển, tôi « hực hực » khi thấy cái nghĩa vô nghĩa này :

Một sự bại hồng, người bay cười.

Không ai biết rằng vì so sánh mà lái ! (1), (Có lẽ lắm là tôi dịch sai, xin lỗi ông Tchya, vì tôi học còn kém lắm).

Trong một tuần lễ, tôi hực hực vì hai câu ấy mãi-Tới số sau, may có cải chính, tôi mới hiểu thêm đôi chút. Hiểu thêm đôi chút mà thôi, vì tôi vẫn chưa rõ rằng cái « xe bại hồng » cùng « quả vải » (lệ chi) có can hệ gì đến quang bài ấy. Nhất là chữ phi-tử 飛子 là người bay (?), tôi lại càng lạ. Nay hỏi được ông đồ, mà không hiểu ông đồ ấy tài học thế nào lại ám « cải chính » bài « cải chính ở số 45, đổi phi-tử — người bay (飛子) ra phi-tử : vợ vú. (妃子). Hỏi gắng thêm tôi bèn rõ cái thâm ý của ông Tchya. À ra, ông thấy nàng Dương-quí-Phi nói trong thơ, người vốn đầy đà, nên ông mới bắt phi-tử 飛子 là phi-tử 飛子, bay lên để ông xem cái dáng điệu nhẹ nhàng như thế nào !

... cùng những câu văn an-nam không annam một chút nào

Ông Tchya không những « Tàu » (tàu là Chiếm, chứ không phải tàu là tàu thủy), trong những câu thơ tàu, ông lại còn tàu ngay ở cả văn an-nam nữa. Mà trùng lý lắm : truyện tàu, nhân vật tàu, thơ tàu, thời văn cũng phải có vẻ tàu chứ !

Văn phải có những câu : « nét bút anh hoa », « minh dương đôi ngã », « lớp tang thương để vết sâu ly biệt », cùng « non bông, nước nhược », « đỉnh giáp non thân » cho kêu như thùng sắt tây của cụ Dương bá

1. Trong số 45, có thấy cải chính viết lại hai câu đó. Song trong bài cải chính vẫn thấy nguyên hai chữ « 飛子 » (phi tử : người bay.)

Trạc, cho hợp với tôn chỉ : « văn không dùng điển không phải là văn » của ông Lê-Dư.

Chẳng thế, ông Tchya, trong khoảng mấy giòng, gọi một cửa sổ hết là « song hồ », là « cánh cửa the », rồi lại đến « song hoa ». Đọc giả không ai hiểu, mà cả ông, có nhẽ ông cũng không hiểu nốt.

Chẳng thế mà ông Tchya không thêm gọi thuốc phiện là thuốc phiện, ông lại gọi nó bằng cái tên văn vẻ hơn (chứ sao ? nôm na là cha mách qué !): « phù dung ». Giá cứ thế thôi thời không đến nỗi nào, ông lại muốn tỏ ông là thi-sĩ và giỏi điển, ông lại dùng một câu gọi văn vẻ hơn nữa : « ả phù dung sớm nở tối tàn ». Làm tôi ngây ngô tự hỏi sao mấy khóm phù dung sớm nở tối tàn ở nhà quê tôi không có quả dây nhựa nha phiện ? Hay tại thủy thổ ta đã làm biến cả thân cây, cả hoa, cả lá, cả quả cây « ả phù dung sớm nở tối tàn » mà ở bên Tàu vẫn có quả dây nhựa thuốc phiện chăng ? Với cung kính hỏi tự điển, thời cũng không thấy nói cây phù-dung là cây nha phiện.

Văn ông Tchya còn là văn Tàu ở chỗ « cần phải đối », dù vô nghĩa cũng mặc. Đã có vẻ, « rên rĩ tiếng trùng dưới cỏ » thời cỏ nhiên là trên phải có vẻ « xào xạc tiếng lá rung cây ». Ai đời lại nói cộc lốc : « bóng lẽ, gió lạnh ». Phải nói : « sân khuya, bóng lẽ, gió lạnh sương tàn », dù những chữ thêm chẳng có nghĩa quái gì.

Lại còn có câu như : « ... sự ngẫu nhi nếu không phải cố tiền duyên, hà cố nói giây liên lạc », thật là một cái kiểu mẫu bắt hủ của lối văn « tuồng ».

Tôi là người ham đọc văn, được cái hân hạnh quen biết ông Tchya cũng là nhờ ở văn ông đăng trên báo. Cái tên hiệu khác thường của ông dưới cái đầu bài nào nùng : « Thiên trường hạn » (T. T. T. B. số 44 và 45) khiến tôi chám chỉ đọc bài ông. Nhưng thà đừng đọc còn hơn, thà đừng quen biết ông còn hơn.

Ngọc-Quang

Tặng ai

Nhân thể hân phùng khai khẩu tiêu,
Khai tuổi xuân thì gian-diu xuân chơi.
Kìa xuân xuân vô số trên đời,
Phải chơi đi, kéo cuộc đời là : mộng.
Tuổi, tuổi xuân, xuân đi quá chóng.
“Chơi, chơi cho thủng trống long bông,
cho tung giải yếm cho tụt giây lưng”,
cho nức tiếng anh hùng là thế thế.
Nếu vì xuân mà hao mòn thân thể,
Phải tìm phương cứu thế đoạt thiên công.
Tại Lê Huy Phách được phòng
Thuốc tiên (1) bệnh quý tây đông khắp dùng.
Uống vào bệnh khỏi liền ngay.

(1) Thuốc năm 1935, khỏi bệnh lậu, thuốc số 18 khỏi bệnh giang mai.

NHÀ PHÁT HÀNH

LE-HUY-PHACH

Nº 12, ROUTE SINH TỬ, Nº 12 — HANOI

CHI ĐIỂM

Haiphong : Nam Tân, 82, Bonnal. Huế : Văn Hoà, 87 Paul Bert. Vinh : Sinh Huy, 59, phố La Ga. Quinhon : Trần Văn Thắng, Avenue Khai Định. Nam Định : Việt Long, 28, Rue des Champeaux (trên trường học Bến Củi). Phan Thiết : Lê Thành Hưng, Rue Gia Long.

Cần dùng của các bà - cô

Cần có huyết tốt, mới đủ nuôi thân thể, tai mắt, hồng hào, khoan khoái tinh thần, nếu mà huyết xấu, da sạm, mắt xau, rừ đầu, chóng mặt, hoảng hốt tinh thần và nhiều c'c chứng bệnh khác nữa. Muốn như ý dùng ngay thuốc số 68 : **Tự lai huyết** (giá 1\$00).

Bệnh khí hư vì bị truyền nhiễm nọc bệnh tinh, hoặc vì huyết xấu mà sinh ra. Bệnh này rất nguy hiểm, có khi mất dễ. Vậy kịp dùng ngay : Thuốc số 37 : Thuốc Khí Hư (giá 1\$) Thuốc số 38 : Tảo Nhập (giá 0\$50) là bệnh sẽ khỏi hẳn và lợi cho đường sinh dục về sau.

TIÊU SƠN TRANG SĨ

(Tiếp theo)

Quần anh tụ hội

L UÔN mấy hôm, chùa Tiêu Sơn làm lễ dâng sao.

Khách thập phương đến dự rất đông. Mà sự các nơi đến họp để giăng kinh cũng nhiều lắm.

Hai chữ « dâng sao » đem dùng vào chùa Tiêu-Sơn thực đúng, vì đêm đến, người ta đứng ở các ruộng thấp chung quanh, ngược mắt nhìn lên chùa thì quả đồi đã thành ra một chòm sao « tua rua » lấp láy bên những khóm lá đen um của mấy cây thị cao ngất trời. Vì thế, ngoài khách đến lễ, lại còn khách đến ngắm cảnh chùa nữa, tới nào, cũng người lui người tới rầm rập quá nửa đêm chưa ngớt.

Nhưng lễ dâng sao chỉ là một cơ để các tráng sĩ của đảng Tiêu Sơn tụ hội đó mà thôi.

Tan đàn hôm trước là hôm sáu chur tăng bắt đầu vào lễ thiên định. Suốt một ngày một đêm, mấy trăm sư nhện ăn và chỉ uống nước lã, để được tinh tâm tĩnh trí mà nghiên ngẫm đến chân lý của đạo nhiệm màu. Trong khi ấy thì các công chùa đóng chặt, không để cho một người trần tục nào lui tới.

Hôm ấy ai được đến Tiêu-sơn tất đã được mục kích một cảnh tượng rất oai nghiêm và cảm động.

Trên chùa, một giấy chiếu giải kín năm gian. Các nhà sư chia ra hai hàng ngồi xít vào nhau, mỗi người tay cầm một quyển sớ trong có chứa những ý riêng của mình để đem ra bàn.

Một hồi chuông đóng dả trong không.

Đối với nhân dân quanh vùng thì đó là hồi chuông bắt đầu vào lễ tĩnh tọa. Và những người thực mộ đạo nghe thấy tất chấp tay vào ngực mà thâm tụng niệm bài kinh sám hối.

Nhưng kỳ thực, đó chỉ là một hồi chuông khai mạc hội đồng bí-mật. Mấy trăm thiền sư ngồi xếp bằng trên chiếu, lặng lẽ cúi đầu, trông rất có vẻ trầm tư mặc tưởng.

Dứt hồi chuông, Quang Ngọc, người ngồi giữa giáp lưng vào tường, đứng dậy nói :

— Nam vô a di đà phật !

Mọi người đáp lại :

— Nam vô a di đà phật !

Quang Ngọc chờ chờ ai nấy im lặng, rồi nói tiếp, tiếng nghe sang sảng :

— Đây là nơi tu hành. Anh em ta chỉ ăn núp dưới hóng từ-bí để làm việc lớn. Vì thế Ngọc này đã cùng anh em đồng chí khai mạc hội đồng bằng một câu niệm phật, tức là để dâng lời tạ tội chân thành lên đức Phật tổ Như lai.

Chàng ngừng một phút đưa mắt nhìn mọi người :

— Bây giờ đến việc của chúng ta. Việc đó là việc lớn, việc nước. Những người đến bàn việc trọng đại ấy, họp ở đây, không phải là các thiền sư nữa. Những người ấy chỉ là một bọn đồng chí đã thề với nhau tôn phò nhà Lê. Những người ấy đã cử Trần quang Ngọc này lên chức đảng trưởng, lên ngôi minh chủ, thì trong lúc này Ngọc tôi không còn là Phở Tĩnh thiền sư

mà chỉ là Trang quang Ngọc, tôi trung của nhà Lê.

Chàng chỉ một cái hộp đồ đặt bên trái :

— Đây là ấn tín, anh em giao cho. Cái mệnh lệnh độc đoán của nó, hẳn anh em đã rõ.

Rồi trở tianh kiếm đặt bên phải :

— Đây là thanh bảo kiếm anh em giao cho. Cái sức mạnh quả quyết của nó, anh em chẳng còn lạ. Hôm nay anh em ta họp nhau ở đây vì một việc khẩn cấp. Trước khi bàn đến việc ấy, tôi xin trình bày với anh em tình hình của đảng.

Quang Ngọc tra xét các sớ sách rồi lại nói :

— Về binh khí thì hiện nay ta có năm mươi cây hỏa-mai cướp được của các huyện, các đồn, một trăm hòm đạn, thuốc đạn và mười hai nghìn thanh mã tấu, hai nghìn ngọn giáo trường, hai nghìn tay cung, một nghìn thanh kiếm. Ngựa thì mới có ba chục con thôi. Khí giới như thế kể cũng hơi ít đấy, nhưng thắng bại là nhờ về lòng đồng cảm của quân đội, hơn là nhờ về sự công hiệu của khí giới.

« Về quân đội, thì hiện ở trong hạt Kinh bắc này, ta đã có được hơn một nghìn.

Hơn một nghìn quân ta phải chống nổi một vạn quân của Quang Toàn. »

« Về dân tình đối với đảng ta: thì anh em hãy nghe tờ trình của Phạm quân đi khuyên giáo ở các nơi về ».

Quang Ngọc mở một tờ giấy ra đọc :

« Nhân dân hạt Kinh bắc rất mến tiếc nhà Lê. Họ bảo bọn Tây-Sơn là lũ thoán nghịch. Có người lại không nhận Tây-Sơn là giống Annam nữa, và coi họ như một bọn giặc dị-chủng ở phía nam (để đối với bọn giặc Tàu ở

của Khải-Hung

Một lúc sau, một nhà sư mạnh bạo đứng dậy. Mọi người đều nhìn xem ai thì chính là Lê Báo. Không để cho chàng kịp thốt được nửa lời, Quang Ngọc giơ tay ra hiệu bảo im rồi ôn tồn nói :

— Hiền đệ nên nghe ngu huynh, hãy nhường cho anh em đồng chí bàn trước đã. Việc là việc nước, há phải việc riêng của anh em ta !

Lê Báo hần học ngồi xuống nhưng không dám cãi.

Một người đứng lên, thân thể cao lớn, mặt đen, trán rộng. Có tiếng thì thào : « Nguyễn Đoàn Yên-thế ! »

Đoàn hăng dặng hai, ba lần rồi nói :

— Minh chủ đã hỏi, tôi xin quả quyết thưa rằng: nên... Xem như đức Thái-tổ ta khởi nghĩa ở Lam-sơn, binh sĩ khéo lắm được dăm trăm người theo. Thế mà nhờ về tướng tài, nhờ về bèn chí, đã lấy lại được giang san...

Một người cãi lại :

— Lam-sơn địa thế hiểm trở dễ giữ, chớ như đất Kinh bắc ta...

Đoàn ngắt lời ngay :

— Tôi xin hiến đất Yên-thế, Hữu-lương. Thực là một nơi rừng sâu, gò hiểm. Ta tiến có thể lấy Kinh bắc dễ như chơi, ta lui có thể ẩn núp trong mạn rừng núi Thái-nguyên, Bắc-kạn. Ấy là chưa kể sau này ta có thể dụ được bọn Thổ, bọn Thái ở vùng ấy theo ta. Mà tài đánh giặc của dân Thái thì tôi đã được rõ. Vậy xin minh chủ cứ quả quyết cho : Nên khởi sự lắm. Ta mà bỏ mất cơ hội này, sợ sau không thể có nữa.

Nguyễn Đoàn vừa ngồi xuống thì một người khác đứng dậy liền. Người này, trái ngược hẳn với Đoàn, thân thể nhỏ nhắn, da trắng, mắt phượng. cứ chỉ khoan thai, lời nói nhỏ nhẹ :

— Thưa minh chủ, tôi là Hoàng Cán, tiêu tự Song Văn, người huyện Văn-giang, xin dâng lên minh chủ cùng anh em đồng chí mấy lời thô thiển sau này : Tôi nghe quân Tôn sĩ Nghị năm xưa đông hơn mười vạn, từ lương Quảng kéo sang như mây bay như gió cuốn, khiến bọn Văn-Nhâm không dám đánh, phải lui ngay. Thế mà quân Tây-sơn ở Nghệ vừa kéo ra là toàn thắng, như thế đủ biết người ta mãnh liệt là nhường nào...

Lê Báo hung hăng đứng dậy quát mắng :

— Song Văn giỏi thực ! dám múa mép tung bốc quân Tây-sơn !

Quang Ngọc vội gạt :

— Lê hiền đệ không được hỗn ! Đề Hoàng quân bàn việc.

XIN GIỚI THIỆU

Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

HAI MÓN THUỐC TRỊ LẬU, GIANG RẤT THẦN HIỆU

Nếu dùng đủ thứ thuốc mà bệnh chưa khỏi,

1. Bệnh Lậu thì nên mau mau dùng thuốc Châu phách qui đông hoàn số 15, Giết sạch vi trùng, làm thông tiểu tiện, không công phạt tạng thận, không hại đường sinh dục, chóng khỏi bệnh mà lại rẻ tiền. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm Bệnh mới phát dùng ít mà chóng lành. Bệnh kinh niên dùng nhiều thì tuyệt vọc.

2. Bệnh Giang mai nên dùng Giải độc sát trùng hoàn số 26, giải hết gốc độc, sát hết vi trùng, không hại đường sinh dục, khỏi sợ di truyền cho con cháu. Giá mỗi hộp 1\$ dùng 5 hôm. Bệnh mới phát nên dùng sớm khỏi sợ thành kinh niên. Bệnh kinh niên mau lo trừ, khỏi lo hậu hoạn.

VÔ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG Thudaumot (Nam-kỳ)

Đại lý - HANOI: Nguyễn Văn Đức, 11, Rue des Caisses - YÊN-BAY: Maison Phú Thọ, 8, Yên Lạc - PHỦ-LÝ: Bùi Long Trì - NAM-DỊNH: Viêt Long, Sau Chợ Cửa - Trưng - HONGAY: Hoàng Đào Quý - THANH-HÓA: Gi Long dược phòng VINH Sinh Huy, Rue Maréchal Foch - THÁI-BÌNH: Trần Văn Nhã, Maison Phúc Lai - Trúc Ninh hiệu ở ĐÔNG-ĐÔNG.

Chỉ trong BA THÁNG có thể biết CẮT quần áo lấy một cách thành-thuộc. Muốn được như thế xin mời đến ghi tên theo học lớp giấy cắt của ông

ĐỒ-HỮU-HIỆU

Diplômé de l'École Internationale de coupe de Paris
41, Rue des Chanvres, Hanoi

THEO LỚP NĂM NGOÀI, HIỆN NHỮNG ÔNG:

1. Khuê đã mở cửa hiệu ở Đáp-cầu. — 2. Mậu ở Tourane. — 3. Thành ở Nam-dịnh còn những ông khác đều giúp việc ở các tiệm may lớn ở các tỉnh.

Hoàng Cán mỉm một nụ cười nhìn Lê Bảo rồi nói tiếp :

— Vậy tôi thiết tưởng đầu binh đội ta có nhiều gấp mười nữa, cũng chưa chọi nổi quân tây Tây-soy chứ đừng nói hơn một nghìn, vội. Bây giờ chỉ nên kết đảng cho một ngày một to thêm lên, rồi sau này hãy liệu.

Một chuỗi cười khảnh khách đáp lại lời Song Văn. Quang Ngọc nhìn xem ai thì là Bùi-thành-Giang, tự Tiểu-kiếm sinh, người đất Lục-nam. Người ấy có tiếng nghịch ngợm lắm, vì say rượu lỡ giết chết mất một viên phân tri, nên phải trốn đến tu ở chùa Mộ-thồ. Quang Ngọc nghe tiếng Giang cười có vẻ mỉa-mai, liền hỏi :

— Vậy Bùi Tiểu-kiếm cho biết ý kiến.

— Xin mình chủ cùng anh em đồng chí tha cho đệ cái tội hay cười. Nhưng lời bàn của Song Văn làm cho đệ không thể nhịn cười được. Mỹ tự là Song Văn thì thực là xứng đáng với cái tính nết nhứt nhát của con nhà văn ấy. Nhưng này bác Song Văn, bác bảo quân Tây-sơn mãnh liệt, là quân Tây-sơn nào vậy? Nếu là quân Tây-sơn của Quang Huệ, thì, ngày nay còn đâu nữa mà đáng sợ. Mà nếu là quân Tây-sơn của Quang Toàn, của Bùi đặc Tuyên thì lại cũng không đáng sợ lắm. Nhiều mà làm gì, quân ở hợp thì nhiều mà làm gì?

Hoàng Cán cũng chẳng vừa, mỉm cười đáp luôn :

— Nhưng nào phải quân ở hợp. Ai bảo Bùi quân rằng đó là quân ở hợp?

— Tôi bảo.

Lê Bảo cũng đứng dậy nói :

— Tôi cũng bảo thế. Đưa nào có giới thì cãi đi.

Sợ mấy người kia lớn tiếng quá, hóa đánh lộn nhau, bắt đặc-đĩ Quang Ngọc phải rút thanh bảo kiếm ra đứng lên nói :

— Ai làm mất trật tự cuộc đàm phán này hãy trông lưỡi kiếm đây.

Phạm Thái cũng đứng lên phân giải :

— Cả hai phái chủ chiến và chủ hòa đều có lý. Vì ta nên cất quân lắm chứ, chẳng thế, ta họp nhau để làm gì nữa.

Nhưng trước khi cất quân, ta hãy xem xét, so-sánh tình thế bên ta với bên địch đã nào. Cứ kể nghe mình chủ, nghe đảng trưởng của ta đọc bằng thống kê ban nãy thì thực ta ở vào cảnh trúng chọi với đã thực đấy. Nhưng tôi thử hỏi anh em, liệu quân Tây-sơn có đem hết được tâm lực ra mà chống với ta không?

Không thấy ai trả lời, Phạm Thái quay lại hỏi Hoàng Cán :

— Đại huynh đã biết tình thế quân Tây-sơn đấy chứ?

Hoàng Cán ngượng nghịu cúi đầu sẽ đáp :

— Chưa.

— Thế Bùi đại-huynh?... Cũng chưa.

Vậy thì cãi lý với nhau làm gì. Thiết tưởng muốn biết nên đánh hay chưa nên đánh, thì ít ra cũng phải biết tình thế bên địch đã. Vậy đệ xin giúp nhị vị đại-huynh điều đó, vì nhờ trời đệ biết...

Mọi người đều nhìn Phạm-Thái, tỏ ý kinh phục. Chẳng ung dung nói tiếp :

— Kể cừu-địch ghê gớm nhất của Tây-sơn cổ nhiên không phải bọn ta (chàng mỉm cười) cũng là bọn Lê thần nghĩa dũng. Cũng không phải ở bắc tới, vì Tây-sơn xưng thần với nhà Thanh rồi. Nhưng còn phía nam? Hẳn anh em đã biết phía nam có Nguyễn Ánh là tay chẳng vừa, càng thua càng hăng.

« Mười năm trước đây, khi còn Nguyễn Huệ, Nguyễn Ánh thua trận không còn mảnh giáp chạy trốn sang Xiêm. Thế mà chỉ hai năm sau, năm đình-vị đã có đủ sức về lấy thành Gia-định rồi. Ngày nay, toàn đất Gia-định, rộng bằng mấy trăm Bắc-hà, đã lọt vào tay Nguyễn Ánh. Không những thế, Nguyễn Ánh lại còn mộ binh lính rất kíp cùng là giao thông với một nước lớn nào đó ở phương tây, luôn luôn đem chiến thuyền đến đánh phá Quy-nhon. Hiện giờ, hai bên giữ nhau còn gắng lắm, mà cũng chưa biết, bên nào thắng, bên nào bại. Vậy thì cái sức mạnh của Tây-sơn ở ngoài Bắc này, ta không lấy gì làm sợ.

Lê Bảo vui mừng reo lớn :

— Vàng, có thế.

— Anh em đã biết tình thế bên địch ra sao; vậy tôi xin bàn thế này : một mặt ta cứ sửa soạn binh khí, mộ thêm đảng viên; một mặt ta ra công dò la tin tức bên địch, hễ khi nào họ bị Nguyễn Ánh đánh cho đại bại ở phía Nam, là ta khởi sự. Hơn nữa, ta sẽ cho người vào Nam hẹn cùng Nguyễn Ánh hợp sức cùng đánh, thì thiết tưởng việc lớn làm gì chẳng xong.

Có tiếng ai bẻ :

— Nhưng lúc bấy giờ trừ được cái nạn Nguyễn kia, biết đâu lại không bị cái nạn Nguyễn nọ?

(Còn nữa)

Khái Hưng

Nụ cười nước ngoài

— Anh muốn hỏi gì?

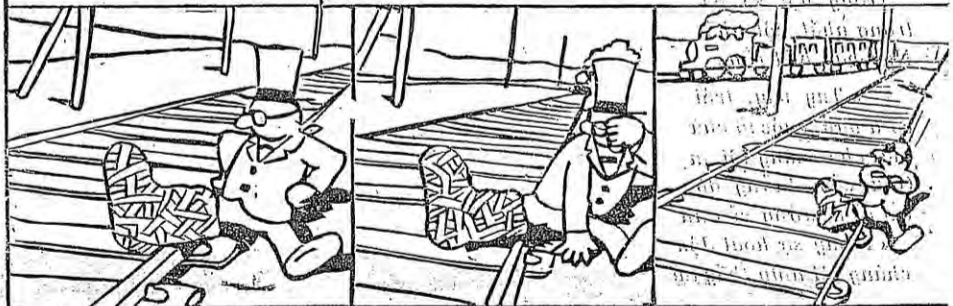
— Thưa ông, con cũng đến xin làm đệ ông.

PHƯƠNG NGÔN

HÀI HƯỚC

Nhà bác-chế khoe với khách hàng hiệu nghiệm của thuốc uống gây ngủ

Bệnh quỷ đã có thuốc Tiên

CÁC QUÝ-KHÁCH HỎI CHO ĐƯỢC NƯỚC HOA NGUYÊN CHẤT

Hiệu CON VOI

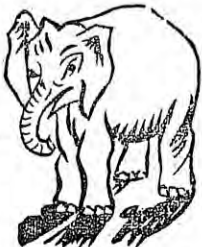
1 lq, 3gr. 0\$20 — 1 tá 1\$60
1 lq, 6gr. 0.30 — 1 tá 2.50
1 lq, 20gr. 0.70 — 1 tá 6.00

PHÚC-LO'I

79, PAUL DOUMER - HAIPHONG

== BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ ==

Đại-lý: MM. Phạm-hạ-Huyền, 36, Rue Sabourain, Saigon
Đồng-Đức, 64, Rue des Cantonnais, Hanoi — Thiên-Thành
phố Khách, Namđinh — Phúc-Thịnh, phố Gia-Loung, Huế

Đau dạ dày, Phòng tích

Có dư thì cuộc thi của C.P.A.

Ăn chậm tiêu, đầy hơi, hay ợ, vàng da, đau bụng, đau lưng, đau ngực, trong bụng óc ách như có nước nhiều là vì người yếu phòng, dục quá đà, ăn no ngủ ngay, hay nghỉ ngơi nhiều quá, làm cho can khí uất kết, khí huyết tích tụ, mà đau dạ dày, hễ uống đến thuốc này đều khỏi hẳn, vì nó chữa đến tận căn bệnh, cho nên đã nhiều người, cả người tây, người tâu, đã uống qua, đều công nhận là hay nhất không thuốc nào bằng. Giá mỗi gói 0\$40.

TUYỆT NỌC LẬU, GIANG

Mỗi phải uống thuốc số 19 giá 0\$60 đã lâu kinh niên uống tuyệt nọc giá 1\$00 uống làm hai ngày, thuốc mới chế. Chữa khoản đăm đolan 3 ngày hết đau, tuần lễ tuyệt nọc, ở xa mua thuốc uống công hiệu không kém gì. Giang mai 1\$00 một ve, 4 ve khối, Cai nha phiến 1\$00 1 ve, 3 ve chữa hẳn, khí hư bạch đới giá 0\$60 5 ve khối.

KIM - HƯNG DƯỢC - PHÒNG, 81, Route de Huế (phố chợ Hôm), Hanoi

NGỌ BÁO VỚI SINH VIÊN TRƯỜNG LUẬT

N GÀY « xe hoa » của sinh viên trường luật qua đã lâu rồi. Cái ngày vì vì vậy, ngoài sự gây một không-khí trẻ rung giết bọn thanh niên, lại còn giúp được ít nhiều người nghèo khổ.

Thế là một ý nghĩ tốt, một cái kết quả hay. Nếu ngày hội không đem được chút gì giúp đỡ cho người nghèo, người ta cũng không nên lấy làm phân nan, vì ngày hội đó không phải có cái mục đích là một ngày làm việc thiện.

Hàng chú sinh viên trường luật đã đi ra được số tiền trên 700 đồng cùng vào viện Tế bần...

Người ta — ai cũng vậy — khi đến xem một buổi hội — dù là một buổi hội làm việc thiện nữa cũng thế — không ai nghĩ đến đi xem hội để làm phúc. Người ta chỉ nghĩ đến đi xem hội để mua vui mà thôi.

Sự ấy, chính Ngọ-báo cũng công nhận như vậy, ở mấy giòng viết: « đi xem, vì nhiều người khác đi xem. Công chúng không bao giờ hiểu và cũng không bao giờ muốn hiểu mục-dịch hoặc ý nghĩa của những cuộc vui mà mình dự ».

Vậy cái khéo của các nhà lễ chức là làm thế nào cho cái việc mua vui của người đi xem lại có lợi cho việc thiện mình theo đuổi.

Sau buổi « xe hoa », sinh viên trường luật đã công bố cái kết quả minh bạch của ngày hội. Số tiền thu, số tiền chi với số tiền còn lại, đều có nguyên lý rõ ràng.

Ông P. 1. — một ông tư xưng là bạn với dân nghèo — đăng lên Ngọ-báo chất vấn về cái số tiền tiêu trong ngày hội. Về sự ấy, trong số báo ngày thứ bảy, sinh viên trường luật đã trả lời cặn kẽ rồi.

Tôi không muốn nói đến tiền nong nữa. Tôi chỉ muốn nói đến cái thái độ của Ngọ-báo đối với ngày hội ấy, một cái thái độ lạ lùng, nhưng không lạ lùng, một cái thái độ hay thay đổi, chứ không được như mặt trời buổi trưa, ngày nào cũng như ngày nào.

Trước kia, Ngọ-báo hoan nghênh cái ý kiến của anh em trường luật lắm. Kể sự đó cũng không có gì làm lạ, vì ý kiến đó ai cũng công nhận là một ý kiến hay, chẳng lẽ riêng mình Ngọ-báo lại cho là dở.

Vì Ngọ-báo là một cơ quan dư luận, tất sẽ theo dư luận phần đông chứ!

Vì thế, nên độ ấy, Ngọ-báo hết ý tẩn thành.

Trong một số báo (số 2267 ngày 20.3), tư nghĩ, cột nhất, mà chữ cũng to nhất, Ngọ-báo viết rằng:

« Tuy vậy, trái với những ngày hội cơm bữa, cuộc lễ chức của sinh viên trường luật cho chúng tôi một cảm tưởng riêng. (Cái cảm tưởng đó chẳng may lại giống cái cảm tưởng của nhiều người khác).

« Trong sự hoạt động của ngày hội này, chúng tôi nhìn thấy tuổi trẻ, sự yêu sống... »

RAO HÀNG

NGƯỜI RAO HÀNG RƯỢU. — Đây có đủ các thứ: quý bà thích tây thì dùng tây, thích tàu thì dùng tàu, thích ta thì dùng ta, dùng thử không vừa lòng mang lại đây chúng tôi đến...

Ấy Ngọ báo nhìn thấy như thế.

Ái cũng phải công nhận rằng Ngọ báo nhìn như thế là đúng lắm. Trước hết nhìn thấy tuổi trẻ, vì trong ngày hội « xe hoa » ấy, chỉ có toàn những sinh viên trường luật, là những người trẻ cả. Nếu không nhìn thấy tuổi trẻ, thì còn nhìn thấy cái gì nữa?

Sau nhìn thấy sự yêu sống, cái ấy đã đành rồi, vì đến yêu sống thì lời đàm chắt anh em trường luật yêu sống hơn ai hết.

Nói tóm lại, Ngọ báo cũng nhìn như mọi người khác nhìn, nghĩa là nhìn phải. Nhưng, chỉ được một lúc thôi.

Rồi, ít lâu sau, cũng về ngày hội ấy, người ta nhận thấy Ngọ báo đổi khác hẳn. Trong số báo ngày 4.4., cũng, trang nhất, chữ to nhất báo ấy lại viết một cách mỉa mai, chế riếu:

«... phương khổ rách, áo óm này họ biết vui một cách riêng trong cảnh bồng lai riêng của họ, nó khác với cảnh bồng lai của các ngài sinh viên trường luật, đây những về rục rờ, xa hoa... »

«... Ông P. T. chỉ nên xét biết những lễ như trên đã kể và nhận ngày đó là Journée des mendians là đủ, chẳng cần phải than phiền hay chất vấn về vấn đề tiền nhiều tiền ít làm gì... »

Ngọ-báo quên không biết rằng nếu cảnh bồng-lai của ngày hội đó mà không xa hoa-rục rờ, thì người ta rủ nhau vào xem làm quái gì.

Mà nếu người ta không vào, thì lấy tiền của người ta sao được.

Còn nếu Journée des Etudiants là Journée des Mendians mà Ngọ-báo tưởng chế riếu anh em trường luật, thì chính mình lại tự chế riếu mình mà không biết.

Nhưng sự quên biết và không biết của Ngọ-báo đó cũng không có gì đáng lấy làm lạ lắm.

Người ta chỉ lấy làm lạ là không hiểu sao thái độ của Ngọ-báo lại chóng thay đổi đến như thế.

Tất phải vì một lẽ gì?

Có người bảo lại câu nói « je suis quel qu'un » của ông chủ nhiệm báo ấy, nói trong buổi tối hôm 16 của ngày hội ấy.

Có gì đâu. Chỉ tại hôm ấy sinh viên trường luật đã phạm cái lỗi lầy dính là không biết ông chủ nhiệm Ngọ-báo.

Thật là một sự ngạo-mạn vô cùng. Ngọ-báo là một tờ báo lớn, lại có lòng biết đến các sinh viên, mà các sinh viên lại có ý không biết đến ông chủ nhiệm của nó, thì đáng trách thật.

Như vậy, chế riếu và mỉa-mai cũng là phải, và cũng còn là nhân từ. Các ông sinh viên trường luật còn ăn hận gì nữa.

Và các ông còn phải cảm ơn N. B. về cái lòng nhân từ và rộng lượng ấy nữa.

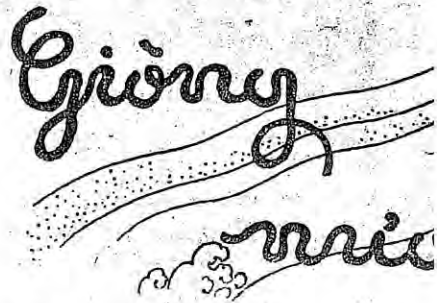
Muốn tỏ lòng cảm ơn ấy, các ông sinh viên trường luật nên làm cách này:

Ở trước cửa trường luật hay ở chính giữa đại giảng đường trường luật là chỗ mà các ông hằng ngày qua lại, các ông nên để một pho tượng ông chủ nhiệm Ngọ-báo, tượng nửa người hay cả người cũng được, không hề gì.

Nhưng muốn người ta nhận rõ hơn nữa, các ông nên kể dời pho tượng mấy giòng chữ: «Voilà quelqu'un.»

Và, bắt buộc, cứ mỗi lần một sinh viên đi qua pho tượng ấy, phải một lần ngả mũ chào.

Thạch-Lam

HỘI LĂNG

Ông lệnh võ! Pháo đi đẹt nổ!
Đám rước đức thánh Từ rục rờ kéo ra.

Cờ rống, cờ hồ, gió tạt phát phơ,
Tán, tán, lọng, phướn, cờ,.. nom rời mắt.
Hai « ông ngựa » gỗ thẳng bộ bánh tươm tất,

Một « cụ voi » nan cao ngất, thực đường đường...

Các bô trẻ, bô già, áo thụng xanh xang,
Vác bát hữu nghênh ngang, coi hãnh diện.

Các bà vải, lòng sùng hiền hiện,
Lăn chuỗi tràng, miệng niệm nam vô,
Vận khổ bao, mấy bọn hàng đồ
Phó thịt bấp, vai u chắc nịch,

Khiêng kiệu thánh qua rãnh bùn Tô-Lịch
Đề ngài há lòng thù kẻ địch Đại-Điện.
Rước đi từ từ, lọng lầy, oai nghiêm.
Giữa tiếng trống, tiếng chiêng rầm rộ.

Trước cửa chùa, chẳng khác chi cảnh chợ
Người xem người, đông như kiến cỏ
sơn sa.

Lũ lượt kéo ra, đến lũ lượt kéo vào,
Tiếng cười nói ồn ào như nước vỡ!

Lăn với hàng quán, các sông bạc mở
Đủ ngón chơi, từ nhỏ đến to:

Nào là tổ tôm, chắn điểm, sóc đĩa, thò lò,
Nào là bài tây, súc sắc, cá cua, quay đất.
Hai vệ đường, hàng giấy người hành
khất,

Đủ mặt già nua, tằng tật, trẻ thơ,
Ngồi lê la, hay lăn lóc chỗ bùn nhơ,
Xin chẳng đất, họ kêu la trời đất!

Hội hè đó, cũng đáng nên vui thật!
Nhưng mặt trái đời, ta thử lật lên xem.

Ta sẽ thấy biết bao người khổ rách, lưng
đều,

Vi đình đám, đã từng phen cực khổ!
Có kẻ bán ruộng, cầm nhà, vay công,

lính nợ,
Kiếp trâu cây, đầy đọa chung thân.

Ta sẽ thương những mẹ đi đám đang,
buôn bán tảo tần,

PHI-YEN
GUỐC TÂN THỜI
nhẹ nhàng và tôn thêm vẻ đẹp
PHÚC-LONG
43 RUE DES GRAINES HANOI
KHUÊ PUBLIS STUDIO

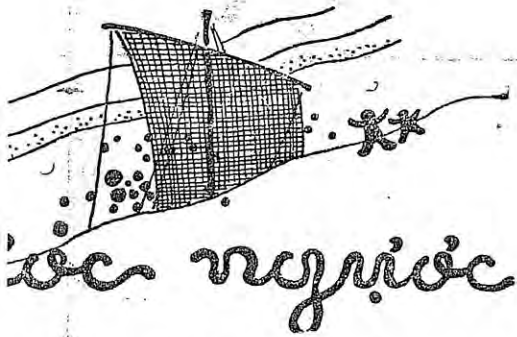
MUỐN CHO ĐƯỢC: TRẮNG-KIỆN, KHỎE MẠ
PILULES

khỏi xanh xao, thiếu
máu, yếu đuối, gây
mòn và liệt-dương

Có bán tại hiệu: PHARMACIE CHA

Hai vai gánh nặng, chịu cam phần lam lũ,
Chạy toạc gấu vầy, nhật từng trình nhỏ,
Ki cốp từng đồng, đóng góp đủ lệ dân,
Đề các đức anh chương, sùng sinh áo
khăn
Được ra góp mặt ở nơi ăn, chốn nói.
Chỉ xướng bọn một già, dân tâu xin mở
hội,
Mượn tiếng thánh thần hồng kiểm lợi,
xoay xu.
Họ che mắt người trên, khai sông bạc
để thu hồ,
Ai chết, mặc! Họ chỉ biết mưu mô má
kiếm chác.
Rồi khi tan hội, bọn dân nghèo sơ sác,
Cỏ từng làm cần, trộm cắp nổi như rươi,
Cũng vì đình đám đó thôi...!

Tú Mỡ

LÒNG THƯƠNG GIÀ DỐI

Bà trưởng giả, ăn no ngồi mát,
Tối mua vui xem hát cải-lương,
Gặp hôm họ diễn tấn tuồng
«Tống-nhan-Tôn khốc biệt Bang-qui-Phi».
Tích hát cổ làm li nhiều nôi,
Sẵn đảo hay, kếp giới khoe tài.
Giọng than như rót vào tai
Những lời tử biệt bi ai, nào nùng.
Bà trưởng giả, mũi lòng mũi dạ,
Lệ đôi giòng lá chã tuôn rơi.
Sụt sùi, giọt ngấn, giọt giải,
Khéo mau nước mắt khóc người tầm phơ!
Lúc tàn hát, bà ra khỏi rạp,
Kê ăn máy đói khát kêu ca,
Ấy là chân chậm, mắt lừa,
Mặt mày hốc hác, chẳng ra hồn người.
Quần áo rách tả tơi từng mảnh,
Hình dung như vẽ cảnh khốn cùng.
Lâm lợ bà chẳng động lòng,
Mặc ai khản giọng nào nùng kêu van.

Tú Mỡ

DƯ LUẬN HỘI-AN

ĐỐI VỚI

CHỊ EM TÀN TIẾN

HỘI-AN vốn là một thành phố theo cổ lệ, sùng nho nhất Trung-kỳ. Vì thế số đông người đây không muốn thấy sự mới lạ. Họ không chịu được sự mới lạ, dù sự mới lạ ấy không thiệt hại gì đến một mảy lông gáy họ.

Thêm nữa, thành phố hẹp, nên những người ngồi là đời mành «thông tin» cho nhau rất chóng. Nay, các bạn thử may một cái áo mới mà xem, ngày mai họ biết cả đấy. Họ tài lắm. Trong lúc nhân đôi đôi chút, họ lấy việc biết truyền riêng của người làm vị thuốc bổ cho tinh thần. Hơn thế, họ coi câu chuyện tư của một ai hơi khác họ «li-leo» như một tin rất quan trọng: lìn sấp vô quả địa-cầu!

Trong không-khí nặng nề ở một chỗ hẹp thế này, chị em như không đủ dưỡng khí để hô hấp, nuôi lấy sức khỏe mà tiến. Chị em vừa cố gắng tiến bước nào, lại bị dư luận nọc rắn kia phun ra làm cho phải dật lùi lại độ dăm bảy bước. Thật một bước đi tời của chị em là một bước chật vật của người tráng kiện bị bỏ vào hầm than khí mới vờn ra khỏi, chưa kịp định tâm để thấy rõ ánh bình minh...

Dư luận tuy không tên tuổi, không hình dáng mặc dầu, nhưng vẫn vằng nghe mà biết được phải nào phân đối.

Các cụ lão thành lấy việc tiến hóa của chị em làm «chướng, lạ» thì cũng được đi. Khốn nạn, dư luận đây lại không thế. Dư luận mĩa mai, chàm trích nhất — lại ở một nhóm thanh niên có học kia.

Vừa rồi, Ngày Nay số 5 ra, họ đưa nhau mua báo đưa đi cùng phố đưa cho bà con, thân thuộc cùng bạn bè họ xem ảnh hai chị em mặc áo kiểu đang ở bia. Xem rồi, cười chua chát, ngạo mạn, họ bảo: mấy chị này muốn quảng-cáo kiếm chồng...

Một câu trong báo, câu xào xáo khác.

Hạng người có học, có thể biết suy, thốt ra những lời như thế thật đáng thương hại nhiều hơn là khinh bỉ.

Việc mặc áo mới cũng như trăm nghìn sự mới khác, bao giờ cũng trái mắt những người không có sức tiến đã đành, mà ngay «cổ sức lùi» cũng không.

Hạng ấy chẳng khác gì vũng nước tù, lặng yên, bị đưa trẻ dơi cho viên đá, nổi sóng, nhân mây, kêu cái «phập» rồi... hể!

Phan thị Nga

Lý Toét thấy cá cần tự dắc :
— Mày chết với ông...

Phen này ông đưa máy sang...

THI NÓI KHOÁC

Không nói khoác

Từ ngày Phong-Hóa có mục nói khoác, biết bao nhiêu độc giả tranh nhau nói khoác, không trách người ta bảo rằng dân Việt-Nam chỉ ưa nói khoác thôi! Tôi thì không thế, chứ nếu tôi đã nói khoác thì tất cả các bạn hay nói khoác, sẽ sợ mà không dám nói nữa!

LINH NAM — Hanoi

—Nghĩa là ông nói khoác chứ gì.

I. — Nói khoác chơi

— Anh Ba ạ, một hôm tôi tự nhiên, khi ngủ dậy không thấy gì cả.

— Chết! thế anh mù à?

—Không! mãi sau tôi mới nhớ ra rằng tôi chưa... mở mắt!

2. — Đãng trí

— Tôi có tính đãng trí lắm. Lần nào tắm xong tôi cũng mới nhớ ra rằng vẫn còn mặc y nguyên quần áo dạ.

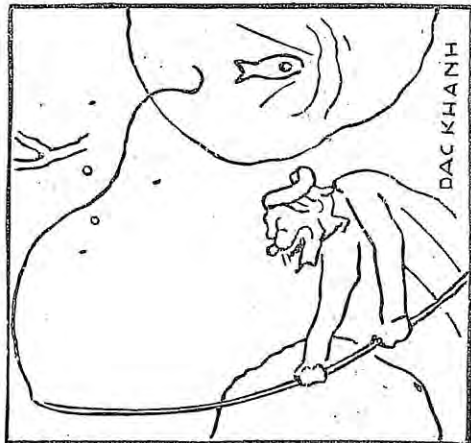
3. — Giống nhau

— Tôi biết một nhà có hai anh em sinh đôi rất giống mặt nhau, đáng điệu, lời nói y như nhau, chỉ có khác là anh nặng hơn em một cân thôi: Thành ra, lúc muốn phân biệt hai anh em, người ta phải... đem cân mới biết rõ!

— Chưa thăm vào đâu! Tôi có biết một người giống y như tôi. Ông tính, tôi vẫn thường nhờ anh ta đi... chụp ảnh hộ tôi, tôi nằm nhà mà vẫn có ảnh treo và dán căn cước của tôi.

4. — Giống ý nghĩ

— Bạn tôi, anh X..., có ý nghĩ giống tôi quá. Trước ở lớp, bài luận thường giống nhau như hệt, cả hai bị phạt luôn tuy không «cóp» lẫn nhau. Nay ra đời làm báo lại khổ nữa! Văn giống nhau quá, thành ra chúng tôi phải hợp tác

...thế giới khác...

với nhau viết văn chung, mà hai người hóa ra văn chỉ bằng một người thôi, kiếm được tiền phải chia đôi!

— Anh có người giống ý nghĩ thi thiệt, chứ tôi có một người bạn cũng có ý tưởng y như tôi vậy. Lợi lắm cho cả hai kia. Năm ngoái, anh ta còn ở bên Tây, me anh ta muốn hỏi vợ cho anh ta trước, nhờ tôi đi xem mặt. Tôi ưng Khi anh ta về cũng ưng... như tôi. Và thường khi có ai muốn hỏi ý kiến anh, thì cứ hỏi ý kiến tôi cũng được, nếu không gặp anh.

ĐINH LÂN — Hanoi

Lại một bức thư nói khoác

Haiphong le 8 April 1935

Thưa ông chủ bút báo Phong-hóa, Rõ khừ khừ cái ông Slao gì ở Hưng-yên đã phàn nàn với ông rằng: Gửi bài thi nói khoác mất những 5 xu: giá tiền một chiếc bánh tây chả, một cuộc xe v.v... Thi đây tôi cũng gửi bài thi nói khoác mà tôi có mất đồng xu tem nào đâu (xin nhớ rằng tôi ở Kêng cơ đấy). Ông lấy làm lạ à? Tôi gửi bằng tem đóng dấu rồi đấy! Ông không tin ư? Thi ông xem lại cái tem gián ngoài phong-bì này xem, có phải rõ ràng nhà giấy thép đã đóng giấu rồi không!

Nhưng tôi xin ông đừng nói cho nhà giấy thép biết nhé.

BÍCH-NGỌC — Haiphong

C MẠNH và TRÉ MÃI TUI NÊN DÙNG THUỐC VIÊN

ES ROBUR

TOIRES/ R.E.L. ALBERT HANOI-

TIULE/ROBUR

CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert — Hanoi

Giá rất rẻ
Mỗi hộp : 0 \$ 40
Một lần chữa } 2 . 10
6 hộp

VO-ĐU'C-DIÊN

Kiến-trúc-sư — Tốt nghiệp T. M. T. Đ. P.

Nguyễn-trường-Lân

HỌA SĨ TỐT NGHIỆP T. M. T. Đ. P.

n° 57, route de hué, n° 57

Chuyên vẽ kiểu nhà to, nhỏ, trong các thành phố. Chỉ bảo cách thức — tinh chủ vật-liệu. Đi xa không tính tiền thêm.

Có giấy học-sinh thi vào các ban trường Mỹ-thuật. Giấy toán pháp thường và toán pháp thuộc về kiến-trúc.

Đuôn Tuyết

(Tiếp theo)

XXIV

TOA tha trắng án. Sau một hồi vỗ tay ran, người trong phòng kéo ra ngoài quá nửa, vì phần nhiều họ chỉ đến để xem xử việc Loan.

Dững đi lần vào đám đông, cố lách ra hiên gác bên kia, rồi đưa mắt nhìn lại chỗ Loan đứng. Chàng thấy bà Hai và hai vợ chồng Lâm quần quít bên người Loan, vui mừng hơn hờ, luôn luôn cười nói.

Loan, vẻ mặt vẫn thản nhiên như không, chỉ thỉnh thoảng hơi mỉm cười nhìn Thảo bằng đôi mắt dịu dàng mà Dững thấy ngu không biết bao nhiêu tình âu yếm. Lúc đó Dững chỉ muốn Loan trông ra phía chàng để trong giây lát chàng cũng được hưởng cái nhìn âu yếm của Loan. Chàng đã toan không dấu điểm nữa, lại gần để mừng Loan, nhưng nghĩ lại chàng mới biết ý định của chàng là vô lý: chàng chưa thể gặp Loan ngay bây giờ được.

Chàng lẩm bẩm :

— Để lúc khác, vội gì.

Rồi đi rẽ sang bên tòa nam án để lánh mặt vì sen-đam đang dẫn Loan đi về phía chàng để xuống dưới nhà. Đợi cho mọi người ra cả rồi, Dững thông thả xuống gác rồi ra cửa sau lần theo phố hàng Bông thò Ruộm về nhà Hoat.

Nửa giờ sau, ở trong tòa án, bốn cái xe tay song song đi ra. Ngồi trên xe, nhìn gió đùa ánh sáng trong rừng cây sơn-diệp, nhìn mây bay nhanh trên trời xanh, Loan mỉm cười sung sướng :

— Bây giờ mình mới thật là tự do, hoàn toàn tự do.

Đôi mắt Loan bỗng thoáng qua một vẻ buồn xa xăm: nghĩ đến người ở bên trời, Loan thở dài, thì thầm :

— Anh Dững...

Một tiếng gọi to làm Loan giật mình nhìn sang phía xe Thảo, hỏi :

— Việc gì thế chị ?

Thảo đáp :

— Ông Hoat nhờ tôi nói với chị để ông ta đến phỏng vấn.

— Báo nào thế ?

— Báo Minh Nhật.

Thấy Loan nghĩ ngợi, Thảo nói luôn :

— Chị nên để ông ta đến, vì báo này xưa nay vẫn bênh chị.

Xe đã đến phố Mới. Loan cảm động khi nhìn thấy nhà nàng và cái cửa hàng chiếu sơ sác của mẹ nàng :

đã bốn tháng nay, nàng chưa về đến nhà. Lần này là lần nàng về hẳn, như con chim bay về tổ cũ.

Bà Hai bảo con :

— Tao lo buồn nên cửa hàng để mặc cho người nhà trông nom.

Loan nói :

— Để từ nay, con sẽ hết sức trông nom việc buôn bán cho mẹ.

Rồi nàng đưa mắt nhìn cửa hàng khắp một lượt, mỉm cười nói với Thảo :

— Em lại trở lại làm một cô hàng chiếu, giá mẹ em cứ để cho em buôn bán từ trước thì đâu đến nỗi...

Loan ngừng lại vì nàng biết là đã nói nhỡ lời: câu nói của nàng có vẻ một câu nói trách bà Hai.

Loan đã biết rằng mẹ nàng không thể nào hiểu được những việc xảy ra từ xưa đến nay, nhưng thấy vẻ mặt, Loan cũng đoán được rằng mẹ nàng rất hối hận, mà không nói ra.

Lúc mọi người đến thăm đã về cả, trong nhà chỉ còn lại hai mẹ con trợ trợ, bà Hai ứa nước mắt gọi Loan

lại toan kể lể, thì Loan gạt đi :

— Con xin mẹ từ nay đừng nghĩ lời thôi gì thêm phiền lòng. Mẹ nên quên đi, quên hẳn những chuyện ấy đi, coi như là không có, coi như là con vẫn ở nhà với mẹ như độ con còn là con gái, chưa lấy chồng.

Ngừng một lát, Loan lại nói tiếp :

— Và con cũng không bao giờ lấy chồng nữa. Suốt đời ở cạnh mẹ để cho mẹ được vui tuổi già.

của **Nhật-Linh**

Loan tránh nhớ lại những bữa cơm ở nhà chồng, những bữa cơm buồn tẻ, ăn cốt lấy no, trong một bầu không-khí nặng-nề, người ngồi cùng mâm nhìn nhau một cách hân học, khó chịu.

Loan uống cạn hai cốc đầy, trong người đã thấy choáng váng, còn đưa cốc cho Thảo rót thêm :

— Em sẽ uống thật nhiều để kỷ niệm cái ngày hôm nay, ngày em đoạn-tuyệt với cái đời cũ...

Hai con mắt Loan lúc đó sáng quắc, đôi má đỏ hồng, mấy sợi tóc mai rủ xuống thái dương bóng loáng ánh đèn. Thảo thấy Loan trẻ hẳn lại, nói đùa :

— Trông chị Loan trẻ đi được hai mươi bốn giờ đồng hồ. Hồng hào như độ còn con gái.

Loan hơi thẹn, nhắc cốc lên và thoáng trong giây lát nhớ lại cái đêm trước hôm về nhà chồng, Dững nâng cốc mời nàng uống rượu. Nàng mời :

— Xin anh chị uống cạn cốc rượu này để mừng em, mừng em thoát ly...

Rồi Loan cất tiếng cười ròn rã tiếp luôn :

— Và để tiễn em lên đường...

Thảo sững sốt hỏi :

— Đi đâu mà lên đường ?

Loan vừa cười vừa nói :

— Không, để tiễn em lên con đường mới... Đó là em nói bóng đấy, vì đó chị đoán ra... em sắp thành nữ văn-sĩ...

Thấy hai bạn không hiểu, Loan nói tiếp :

— Nghĩa là em tập sự... Ông Hoat bảo em cố viết, rồi ông ấy đăng lên báo cho, ông ấy lại hứa cho em công việc làm ở nhà: đánh máy chữ, tính tiền. Viết thì em xin chịu, nhưng rồi em sẽ đi học đánh máy để kiếm thêm giúp mẹ em. Em phải nghĩ cách kiếm ăn chứ...

Loan giữ được tỉnh táo đến lúc ấy thôi, hơi rượu bốc lên làm nàng quên cả đứng đắn, nghiêm trang, nàng nói :

Nói vậy, nhưng trong thâm tâm Loan, Loan biết rằng mình vừa tự giới mình.

XXV

— Sao chị đến chậm thế ?

Thảo vừa cười nói, vừa dẫn Loan sang buồng ăn. Loan đáp :

— Em bị phỏng vấn.

— Ông Hoat phải không ?

— Vâng, ông ấy hỏi mãi, cho nên em đến chậm. Em bây giờ thành ra nổi tiếng... nhưng chẳng biết tiếng tốt hay tiếng xấu.

Đưa mắt nhìn bàn ăn thấy trên bàn phủ vải trắng có để một bình đầy hoa cúc với chai rượu và mấy chiếc cốc pha-lê trong, phản chiếu ánh đèn sáng loáng, Loan tắc lưỡi cười bảo bạn :

— Làm gì mà sang thế này ?

Rồi Loan nhìn hết món đồ ăn nọ đến món đồ ăn kia, hi hớn như đứa trẻ ngây thơ :

— Đã mấy năm nay em mới được bữa cơm vui vẻ như thế này. Mà vui thì chắc là ngon... Em sẽ uống thật say.

Ardoises factices quadrillées

BẢNG ĐEN: 17x25 m/m giá 0 \$ 10
(CARTON) : 18x27 m/m giá 0 . 12

BÁN LẺ KHẮP CÁC HIỆU SÁCH CÁC TỈNH

Mua buôn { SAO-TRI, Hanoi
? ? { NAM-TÂN, Haiphong

Vệ-sinh

Hiệu Coiffure nạo tóc quý khách, biết chiều khách, biết theo phép vệ sinh chỉ dùng toàn phần "Coi-lig" chăm sóc da mặt thơm, không bị hơi giao, không lây bệnh.

HIỆU THUỐC TÂY HÀNG GAI

PHARMACIE de HANOI - 13, Rue du Chanvre, 13

HOÀNG-MỘNG-GIÁC VÀ NGUYỄN-HẠC-HẢI

BẢO-CHẾ HÀNG NHẤT TRƯỜNG ĐẠI-HỌC PARIS

Chính chủ-nhân tiếp khách và trông nom chế các đơn thuốc cần thận

CÓ BÁN: Rượu bổ Vin Tonique Alexandra 1 \$ 95

— Để cái ông mặc áo thụng đen khỏi mắng em nữa.

Rồi nàng đứng dậy, giơ thẳng tay, bắt chước giọng nói của ông chượng lý :

— Tôi xin tòa trị tội thật nặng để làm gương cho người khác. Thì Loạn là một người kiêu hãnh, thì Loạn là một người nham hiểm, gian trá... có tội với gia-đình.

Ba người cùng cười vang.

Phần thi say quá, phần thi nói nhiều hóa mệt, Loạn ra ngồi ở ghế đệm dài, gục đầu vào tay, thiếp đi. Mãi đến lúc người nhà lưng cà-phê nóng lên, nàng uống hết cốc cà-phê nóng và ăn hết nửa quả cam mới thấy tỉnh dần lại.

Nàng đưa tay vuốt tóc, nhìn hai bạn bâng khuâng như người vừa tỉnh mộng :

— Vui quá nhỉ !

Lâm nói :

— Hôm nay thật là hoàn toàn vui... chỉ còn thiếu...

Thảo đoán được ngay ý của chồng, vội đưa mắt nhìn chồng ra hiệu. Lâm hiểu ý vợ, nói chữa :

— Chỉ còn thiếu cái lò sưởi.

Thảo đỡ lời chồng :

— Phải đấy, hôm nay rét mà quên băng đi mất.

Ngồi trước lò sưởi đã bắt đầu cháy đỏ lửa, nghe tiếng củi reo lách tách, Loạn mơ mộng nhớ lại cả quãng đời quá khứ, hồi cùng Dũng từ biệt, mỗi người đi về một ngã. Nay nàng lại trở về với cái đời cũ, nhưng trở về có một mình.

Nàng thu người, co hai tay ôm lấy ngực như người sợ lạnh, nhưng thật ra, nàng thấy một nỗi buồn lạnh lẽo thấm vào tâm hồn. Hơi rượu đã tàn, cuộc vui gượng đã qua, Loạn chưa chút nhắc lại mấy câu của Hoạt tình cờ nói đến Dũng khi phỏng vấn nàng. Vì mấy câu đó, Loạn chắc rằng bây giờ Dũng không phải như Dũng ngày trước nữa, nàng biết rằng Dũng đã đổi khác, và nàng đối với Dũng, nay chỉ như một người xa lạ... Là vì trong khi phỏng vấn Loạn và nói truyện xa gần về mới, cũ, Hoạt đã vô tình nhắc đến tên Dũng, một người bạn của chàng để làm thí dụ, và khi Loạn hỏi gặng, Hoạt lại vô tình cho Loạn biết rằng Dũng có về Hanoi, nhưng không ra tòa án, về Hanoi vì việc riêng rồi lại phải đi ngay.

Loạn không thể hỏi tường tận để biết hơn nữa, vì không tiện, nhưng

thế cũng đủ cho nàng hiểu rõ rằng Dũng không yêu nàng, và không những thế, lại hững hờ không thèm để ý đến nàng nữa.

Thảo hỏi :

— Chị lạnh hay sao mà ngồi co ro thế kia ?

Loạn nói :

— Uống rượu vào nên dễ thấy lạnh. Chị ngồi xuống đây nói truyện cho vui.

Lúc nói truyện, Thảo lấy làm lạ không thấy Loạn đả-động gì đến Dũng, nàng đoán Loạn có sự gì muốn giấu. Nhìn Loạn ngồi thu hình trước lò sưởi, hai con mắt mơ mộng nhìn lửa cháy, Thảo không thể không nhớ lại mấy năm trước đây, cũng một đêm mùa đông như đêm nay, Loạn ngồi với nàng nói truyện về Dũng, nàng còn như nghe rõ bên tai câu nói rất buồn rầu của Loạn :

— Em sẽ đợi...

Năm năm qua... Loạn bây giờ lại gặp một cảnh ngộ như trước, mà người Loạn đợi trước kia không biết bây giờ Loạn có còn đợi nữa không? Tò mò muốn biết, Thảo khơi câu truyện, hỏi lần la :

— Ngồi đây lại nhớ lại mấy năm trước... kể cũng chóng thật...

Yên lặng một lúc, rồi Loạn thong thả nói, mắt vẫn dăm dăm nhìn lửa cháy :

— Em thật như vừa tỉnh một giấc mộng. Em không muốn bao giờ nhắc lại cái đời cũ nữa. Coi như là không có. Em không muốn nghĩ nữa để có can-đảm kéo nốt những ngày sống thừa của đời em.

Bỗng thấy hai giọt lệ long-lanh ở khóe mắt Loạn, Thảo tưởng bạn lúc này muốn nói đến cái đời làm dâu của bạn, nên ngạc nhiên không hiểu, vội nói một câu an-ủi :

— Từ nay trở đi thì chị không còn lần nào phải khóc nữa.

Loạn lấy khăn thấm nước mắt, nói :

— Giá em có thể tỏ hết nỗi lòng cho chị biết được, thì cái khổ của em cũng nhẹ đi đôi chút.

Nói xong, Loạn lại sợ bạn đoán rõ ý riêng mà Loạn biết là chưa thể nói cho bạn được, nên vội nói tránh :

— Nhưng không sao, dần dần rồi em cũng có thể quên. quên hẳn được... Em chỉ ước ao rằng nhờ em mà có người thoát được cái cảnh đời đau lòng như cái cảnh đời em vừa qua.

Cùng trong lúc ấy, ở nhà Hoạt Dũng đương ngồi hút thuốc lá, nhìn Hoạt cặm cụi trên giấy viết bài phỏng vấn. Đến một chỗ, Hoạt ngừng lại, cắn đầu quill bút ngâm nghĩ, rồi quay lại bảo Dũng :

— Có một việc này tôi không hỏi mà tự nhiên Loạn nói ra... nhưng việc này không thể viết đăng lên báo được.

Dũng hỏi :

— Việc gì vậy ?

— Việc Loạn nói với tôi rằng không bao giờ lấy chồng nữa, vì Loạn rất sợ lấy chồng. Loạn muốn suốt đời sống cô độc để khỏi gặp cái lụy gia-đình. Xem ý cô ta quả quyết lắm.

Dũng nói :

— Việc ấy thì anh chẳng nên cho vào bài là phải, nhưng tự nhiên cô ta nói không lấy chồng, lát là còn đề ý đến việc lấy chồng.

Hoạt cười :

— Nhưng thật ra, thì đâu có muốn lấy chồng chẳng nữa cũng không được, ai dám lấy một người, đầu sao cũng mang tiếng giết chồng... Chính Loạn cũng có nói với tôi như vậy.

Dũng gạt tàn thuốc lá, thẩn thờ nói :

— Cô ấy sợ như thế, nhưng biết đâu lại chẳng có người không sợ, không kiếng mà muốn lấy cô ta làm vợ.

(còn nữa)

Nhất-Linh

NÀNG THƠ

Nàng thơ hỏi: Này nhà thi-sĩ !
Còn mãi du một mối đau thương :
Mỗi khi về dù bụi trần đường,
Em lại thấy đưng đưng đôi mắt lệ !

Vội vàng em trở lại phòng khuê
Em biết tình quân em đã về.
Mây nước thời đừng buồn tủi nữa
Chim đâu mau cất tiếng ca đi !

Tình quân xa vắng mấy thu rồi !
Em để gương mờ chẳng muốn soi !
Vội vã nay thoa hương phấn cũ
Cho màu hồng nhạt lại thêm tươi.

Nhưng em không biết bởi vì đâu
Đôi mắt tình quân vẫn nhuộm màu
Thương tiếc xa xôi, cười nói gượng,
Cho em phút chốc bỗng lo âu !

Cho giọng nước lạnh, áng mây ngừng
Ủ bóng hoa tàn nhạt gió hương.
Oanh yến trên cành không hát nữa
Trời thu vơ vẩn nỗi buồn thương !

Cùng sánh vai nhau lững thững về
Ôm dần em dạo về chàng nghe,
Vui ca em nhắc ngày vui trước,
Nhưng bóng mây buồn vẫn chẳng đi !

Tình quân ! hãy ở lại cùng em,
Mặc khách phồn hoa mãi miệt tìm
Danh lợi mơ hồ nơi gió bụi
Ở đây chung sống quãng đời tiên.

Trong cảnh trời êm-ả nước mây
Gió xuân hiu-hắt đượm hương bay
Tình quân phôi-phôi không thương tiếc
Ân-ái cùng em ở chốn này.

Em nhủ tình quân em chẳng nghe
Thơ ngày, mê mãi vội ra đi.
Gió mưa gợi lột màu da bạc
Nặng mỗi đau thương bạn trở về.

Vũ đình Liên

PHONG-HOA

TOÀ SOẠN VÀ TRỊ SỰ
80, A° GRAND BOUDDHA, HANOI
TÉL. N° 874

Chi nhánh ở Saigon :
160 Đường Lagrandière

Sáng lập : Nguyễn-xuân-Mai
Giám-đốc : Nguyễn-trường-Tam
Quản-ly : Nguyễn-văn-Thức

GIÁ BẢO :

	Sáu tháng	Một năm
Trong nước	1\$60	3\$00
Ngoại quốc	3.50	6.50

MỖI SỐ : 7 XU

Mua báo kể từ 1 và 15 và phải trả tiền trước. Ngân phiếu xin gửi về:
Ông Nguyễn - trường - Tam

AI ĐỌC "ĐỜI NAY"

Không biết các

SÁCH "VÌ NƯỚC" SAU ĐÂY CŨNG LÀ :

Về bộ Công nghệ có : Dạy làm 40 nghề ít vốn 2\$00 ; 30 nghề để làm 1\$50, Kim-khí và cơ-khí 0\$80, v. v. — Về bộ Thể-thao có : Tập võ Túc (1 à 5) 1\$76, Võ Nhật 0\$50, võ ta 0\$40, võ Tây 0\$60, Dạy đá bàn 0\$30. — Về bộ Y-học (làm thuốc) có : Y-học từng-thứ (1 à 10) 5\$00, Sách thuốc kinh-nghiệm 0\$59, Xem mạch 1\$00, Đán bả 1\$00, Trẻ con 1\$00. — Về bộ Thần học : Dạy Thôi-miễn (1 à 5) 2\$00 và T. M. Nhật-bản 0\$50, Trường sinh-thuật 0\$50. — Về bộ Mỹ-thuật có : Sách dạy đan Huế và cầu lương 0\$50, Sách dạy vẽ 1\$00, Dạy làm ảnh 1\$00. — Về bộ Lịch-sử có : Đinh Tiên Hoàng, Lê Đ. Hành v. v. — Về bộ Doanh-nghiệp có : Những điều nhà buôn cần biết 0\$40, Thương mại kế toán chỉ nam 1\$50. Còn các thứ linh-tinh như Nam nữ bí-mật, Gia Lễ, Học chữ tây v. v. Ngót 100 thứ. Xin mua thêm cước gửi mua buôn có trừ huê hồng. Thơ đề : NHẬT - NAM, 102, Hàng Gai, Hanoi

MỜI VỀ BÚT MÁY NGỒI KAOTITHE

KAO LO

Mềm hơn ngòi bút vàng, viết rất trơn. Dùng rất tiện lợi, có thể thay được bút chì tim (Polycopie) viết ba bản một lúc rất rõ ràng. Bút KAULO bán có giấy bảo hành trong ba năm.

Bá buôn bán lẻ tại : **LIBRAIRIE NOUVELLE**

PLACE NÉGRER HANOI

DÉPOSITAIRE GÉNÉRALE POUR HANOI - HAIPHONG - NAMDINH

Có dự thi cuộc
thi của C. P. A.

MỘT ĐÊM TRÊN TÀU THỦY

(Thuật theo lời N. Tr.) của LÃ-SIÊU-VIỆT

TỐI hôm ấy, tôi đi tàu thủy từ Quảng-yên về Haiphong.

Vừa ở dưới hầm tàu lóng ngóng bước đến đầu thang lên tầng trên, tôi đã phải lưu ý tới những câu bông đùa bỡm sôm của một bọn hành khách lỗ mãng.

Họ cười om xòm, họ vỗ tay đôm đốp. Rồi câu chuyện lại nổi, luôn luôn chêm những tiếng tục tằn nguyên rủa :

— Mẹ cóc ! anh em mình sắp ra trận thì còn sợ cái thờ gì !

Tôi đưa mắt nhìn quanh một lượt : trong tàu toàn một loạt binh lính. Và tôi hiểu ngay rằng đó là các ông chào mào ra Haiphong để đáp tàu sang Pháp tổng chinh — vì năm ấy là năm 1916, giữa lúc trận Âu chiến đương dữ dội.

Anh còn lạ gì các ông lính trong khi có chiến tranh. Không những họ được chính phủ biệt đãi, cái đó đã cố-nhiên, mà họ còn lạm dụng lòng biệt đãi của chính phủ nữa, vì lúc nào họ cũng yên trí rằng họ sắp bỏ mạng ở nơi chiến trường hay ở giữa hồ khơi : « Chà ! chết thì chết ! hãy chơi cho thỏa đã ! »

Không muốn gần các ngài, tôi lại thẳm ca-bin. Cánh cửa vừa hé, thì... một thiếu nữ nghe thấy tiếng « ket », vội ngừng đầu lên, dưới cặp lông mày đều và nhỏ, hai con mắt long lanh, sắc sảo nhìn tôi một cách dịu dàng. Tôi như bị thôi miên, đứng lặng giây phút rồi mới bước vào với cái diện bộ tưng tưng mà không bao giờ tôi quên được, mỗi khi kể lại chuyện này. Ca-bin hôm ấy không một ai, trừ thiếu nữ. Tôi khắp-khởi mừng thầm. Tuy-vậy, vẫn giữ được cái vẻ trang nghiêm, đứng đắn, tôi tìm một chỗ ngồi, rồi làm bộ như không để ý gì đến nàng, tôi giờ Nam-phong ra xem. Mắt nhìn sách, nhưng nào có thấy chữ gì, vì bao nhiêu trí não, tâm tư tôi như đã bị đòi mất thần bí, mê hồn của thiếu-nữ thu cả. Hết nhìn sách, nhìn thiếu-nữ, lại trông ra cửa sổ, tôi không tìm được một cơ gì dịch đáng để mở đầu câu chuyện làm quen. Buồn quá ! Chẳng biết thiếu nữ có chung một cảm giác với tôi, chẳng biết nàng có hiểu nỗi khổ tâm cho tôi. Tôi đang trầm ngâm nghĩ ngợi thì bỗng phía ngoài cơ tiếng làm tôi giật nảy mình :

— Này, anh em ! trong này có con bé kháu quá !

— Kháu thì làm gì, — một tiếng khác tiếp. Chồng nó ngồi lù lù đó thôi.

— Không đâu ! Thằng ấy nó mới vào đấy. Nếu nó muốn phồng tay trên thì cho nó một mẻ.

— Ừ, thì cho nó một mẻ chứ lo gì !

— Phải đấy, một anh vào tắt đèn đi, rồi hễ nó có lời thôi, thì ồ vào quẳng phăng nó xuống sông.

Mấy câu ấy làm tôi chột dạ. Tôi đưa mắt nhìn thiếu-nữ, nàng cũng đưa mắt nhìn tôi, ý muốn bảo cho tôi biết ở ngoài họ đang nói gì, rồi vẫn giữ cái vẻ điềm tĩnh, nàng trông ra phía cửa, lắng tai, nghe... Tôi cảm-động quá. Nên ở hay nên ra : ở lại thì sợ nguy

— Gớm ! xem gì mà xem mãi, không để cho người ta xem với ư ?

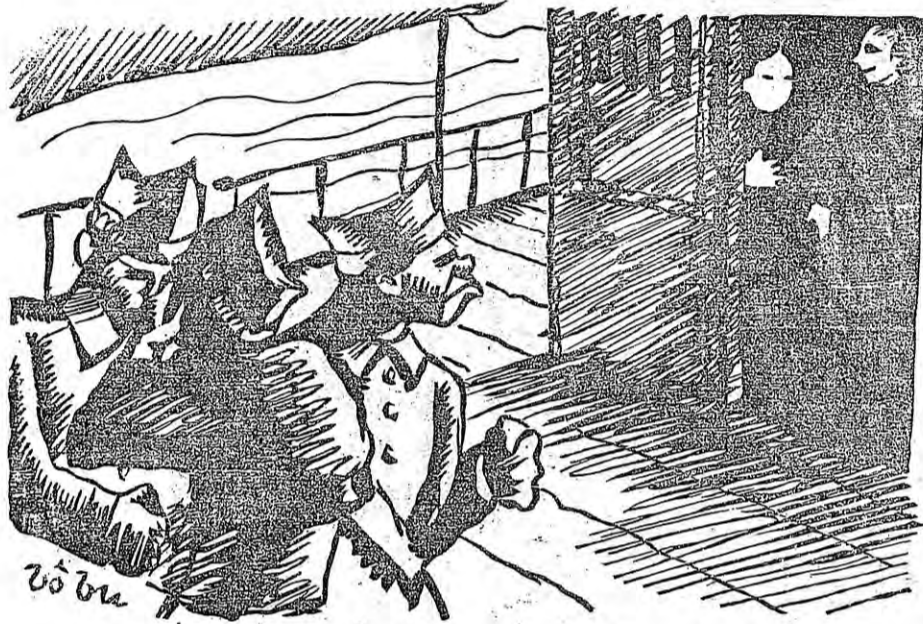
— Chẳng đợi tôi trả lời, thiếu nữ lại dú tay vào tôi nói luôn :

— Ra đóng cửa lại, kéo-lạnh lắm !

Tôi sung sướng quá, bàng hoàng như người chiêm bao mới tỉnh, quên hẳn cái phút lo sợ vừa qua, đã toan chạy ra đóng cửa. Nhưng, có lẽ đã được thần ái-linh sui khôn, tôi đóng luôn vai chồng giả, mỉm cười nói với mấy người vừa vào và đang sừng-sốt :

— Nhờ ông nào đóng hộ cái cửa lại.

Chẳng nhìn họ, tôi quay lại hỏi thiếu nữ một cách điềm nhiên :

tới thân, mà ra thì bỏ thiếu-nữ sao đành, và chẳng cũng nhục lắm sao. Phải ở lại, nhất định ở lại, dù sao cũng cam tâm. Ừ, mà biết đâu, đấy chẳng là một cơ hội tốt cho mình. Tôi tự thấy phấn khởi, mạnh mẽ thêm. Rồi, nắm chặt-tay, tôi mồm môi, cau mặt, đi đi, lại lại, gót giày nện mạnh trên sàn tàu, tỏ cho nàng biết rằng mình đây cũng có can đảm, dũng-cảm để đối phó và nàng cũng có thể trông cậy vào mình được. Nhưng thực ra, lòng tôi bồi hồi, tôi lấy thuốc lá, đánh riêm thật mạnh, lại giờ Nam Phong. Tưởng làm như thế để có thể nẩy ra được một mưu mẹo gì chẳng. Vô hiệu. Tôi chưa biết tính cách nào, thì « sinh ! » một tiếng mạnh, cửa ca-bin đã mở toang, một, hai, ba, bốn... bác lính « chào-mào » sẵn số bước vào. Thôi, nguy đến nơi rồi.

Ngay lúc ấy, thiếu nữ chạy lại giật quyền sách ở tay tôi, nói một cách rất tự nhiên :

— Có trần không ? để tỏ cho mình cũng không thua phần mau trí.

— Còn, đây, thiếu nữ vừa nói vừa trao cho tôi một cái hộp bạc. Tôi lấy một miếng trầu ướp hoa thơm phức, rồi nhân thấy hộp còn đầy và bốn anh kia vẫn đăm đăm nhìn tôi, tôi do cái hộp ra mời :

— Các thầy quyền sợi trầu.

— Không dám mời ngài.

— Ăn với tôi một miếng.

Mỗi anh cầm một miếng rồi vợ vẫn bèn-lên đi.

Tôi quay nhìn thiếu nữ, nàng cũng nhìn tôi, một nụ cười tươi như hoa nở để lộ hàm răng đều nhỏ, đen nhánh dưới ánh sáng le lói của ngọn đèn dầu tày.

Bên ngoài, mấy tiếng xì-xào :

— Sao lại ra cả thế ?

— Vợ chồng người ta thực.

— Thôi, nó xô các anh rồi, nó « đăm-môm » cho các anh mấy miếng trầu.

Rõ tôi thấy con này xuống trước thằng kia, và chúng nó lấy vé riêng kia mà.

— Không, vợ chồng người ta thực, họ nói trống-không với nhau.

— Để vậy xem đã, nếu không sẽ cho chúng nó một mẻ.

Trong ca-bin cũng vẫn chỉ có thiếu nữ và tôi. Tôi rất cảm phục cái tài mẫu tiệp của cô, nhưng tôi không thể nhịn cười, tưởng tới cái tấn-kịch vừa qua. Còn cô, vẫn một vẻ thản nhiên, mắt chăm chú để vào sách, thỉnh thoảng cao hứng đọc to lên hay trách tôi : « Nhiều bài hay như thế này, mà chiều hỏi, lại bảo không. Rõ chỉ ích kỷ ! » Tôi chỉ biết đáp lại bằng một nụ cười, vì tôi vẫn phải để ý xem chúng còn định giở những thủ đoạn gì nữa. Đọc một lát, thiếu nữ đưa trả tôi quyền Nam Phong :

— Này đây giả, gớm một quá ! à, đưa cho tôi cái pardessus nào. Miệng nói, chân đi, nàng lại lột áo tôi ra đắp kín cả người, sau lại thò cổ giận : « Mệt lắm ! tôi ngủ đây. Phải thức mà trông, kéo tàu nhiều kẻ cắp lắm đây ». Không đợi tôi trả lời, nàng lại trùm kín đầu, ngủ.

Tôi sung sướng quá. Thực ở đời, tôi chưa hề bao giờ được vui mừng, khoan khoái bằng hôm ấy. Trông lòng tôi chưa chán biết bao là hi-vọng. Tôi đứng lên, ngồi xuống, đi đi, lại lại, chú ý để cho nàng biết tôi vẫn thức và cũng để cho nàng đừng ngủ, phải để ý đến tôi luôn.

Ở bên ngoài, gió bắc vù vù thì mạnh làm lay động cánh cửa ca-bin. Tôi tưởng tượng như tụi chào mào vẫn kiên nhẫn rình chúng tôi, vì chốc chốc vẫn nghe tiếng si sào to nhỏ.

Tàu vẫn từ từ chạy, tiếng rẽ nước vẫn ào ào pha với tiếng âm âm của guồng máy. Tôi lắng-lắng ngồi, tuy đêm đã khuya, nhưng làm sao đêm ấy tôi không biết mệt là gì. Vẫn đi đi, lại lại, đứng lên, ngồi xuống. Lắm lúc tôi ngồi chăm chú nhìn thiếu-nữ, hình như muốn lấy cái năng lực thôi miên của hai mắt mình sai khét tâm hồn nàng, nhưng tiếc thay, tôi nào có phải là ông thầy thần học. Tôi ngồi nhìn khói thuốc lá, mơ màng... tưởng tượng lại cái sắc đẹp của thiếu nữ, tôi sắp sẵn trong trí những lời tôi sẽ nói với nàng khi nàng thức dậy. Tôi lại phác họa cái đời tôi sẽ sống với nàng. Tôi sẽ kiếm cho ra nhiều tiền, làm một cái nhà nguy nga, sắm một cái xe hơi-kiểu tối tân, tôi sẽ hết sức chiều cho nàng được vừa ý, tôi sẽ... trời ơi !

MAISON NHUẬN-ỐC

ARCHITECTURE

(Avant - Mètre et mètre définitif)

Mười bảy năm chuyên vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi. — Đã có bốn trăm kiểu nhà của Bản-sở vẽ, mà đã xây tại Hanoi và các tỉnh xin tính giá hạ.

Siège : 168, Rue Lê - Lợi — Hanoi
Succursale : 63, A Me Joffre — Thanh-Hóa

TRICARBINE

CHÈ RIÊNG CHO XỬ NÓNG DỪNG

CHỮA CHO KHỎI ĐAU NGAY, KHỎI HẸN NHỮNG BỆNH NHƯ SAU NÀY

Sôi bụng ; ợ chua ; đau dạ dày ; tở bụng ; nóng bụng ; nôn mửa ; mệt nhẹ vì sự tiêu hóa bất thường

TRICARBINE làm cho ta ăn uống được chóng liền 0\$35 một lọ

CÁCH DÙNG : Uống một thìa cà-phê vào một chút nước chè khi ăn cơm hay lúc thấy đau
Có bán ở các hiệu thuốc lớn và ở : PHARMACIE CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi

Bệnh lậu, dương-mai, hột-xoài trị bằng

THUỐC Á-ĐÔNG ĐƯỢC CHĂNG ?

Chúng tôi thấy thuốc trị bệnh Phong-Tinh bán nhiều quá, nhưng sao số người bị bệnh ấy, theo bản kê của sở Y-Tế, thì càng ngày càng tăng.

Thuốc người ta bán không hiệu-nghiệm chăng? Hay là người có bệnh không tận tình lo uống thuốc, cứ để truyền lây ra mãi?

Không biết lẽ phải ở đẳng nào, chúng tôi liền đề tâm nghiên-cứu và thí nghiệm lần lần, để thử có tìm được 1 thứ thuốc Á-Đông thiết tình hay, trị cho đặng 3 chứng bệnh, Lậu Dương-Mai và Hột-Xoài. Vì nếu bỏ ịch được cho đời, thì cũng có cả danh lợi cho chúng tôi. Năm bắt đầu thí nghiệm là 1930, tới cuối 1934 mới thấy kết quả. Vậy xin tuyên bố những con số sau đây:

Thứ thuốc thí-nghiệm	Năm	Số người bệnh			Số được mạnh			Số sánh	
		Lậu	Dương mai	Hột xoài	Lậu	Dương mai	Hột xoài	Số người bệnh	Số được mạnh
Thuốc bột . . .	1930	20	20	10	5	7	5	50	17
Thuốc nước . . .	1931	20	20	10	10	11	5	50	26
Thuốc hoàn mật .	1932	20	20	10	8	8	7	50	23
Thuốc hoàn viên	1933	20	20	10	13	11	7	50	31
	1934	20	20	10	19	18	9	50	46

Vậy thì thứ thuốc hoàn khô hiệu-nghiệm hơn hết. Năm 1930, 50 người trị đặng 31 người. Năm 1934, chúng tôi gia giảm lại và đổi cách thức bào chế lại. Kết-quả: 50 người trị đặng 46 người (92%).

Thuốc Á-Đông trị đặng 3 thứ bệnh mà đến số đó thì cũng là khá lắm. Chúng tôi liền mạnh bạo làm ra thiết nhiều, từ đây gửi phát-hành khắp xứ Đông-Dương. Tên thuốc đặt là:

N° 60 Huê-liểu giải-độc hoàn

Bất kỳ Lậu, Dương-Mai hay Hột-Xoài, đang cấp hành, uống 6 ve tuyệt nọc. Bệnh kinh-niên uống 12 ve theo lời dặn thì thiết mạnh. Về sau sanh con mạnh giỏi không ghé chốc. (Bảo lãnh làm loạn bằng thuốc Á-Đông thượng hạng).

Bào chế tại: **VÕ-ĐÌNH-DÂN DƯỢC-PHÒNG**

(SANG LẬP ĐÃ 15 NĂM)

323, Rue des Marins, 323 — CHỢ-LỚN

Có trên 600 đại lý ở khắp nơi, cần thêm đại lý ở Trung, Bắc

PHÂN CUỘC — 118, Rue d'Espagne Saigon — 179, Ba Albert 1er Dakao — 34, Route Coloniale, Nhatrang.

Pnompenh, Quinhon, Faifo, Huế, Tourane sắp thành lập.

Đại-lý ở Bắc-kỳ: Librairie MAI-LINH, 60-62, Paul Bert, Haiphong

Librairie MAI-LINH, 73, Rue du Coton, Hanoi

Một cách làm cho người mạnh khoẻ luôn

Ăn uống ngon miệng dễ tiêu, biết đói, tức là trong người mạnh khoẻ, vô bệnh. Năm mới các ngài thấy trong mình ăn không tiêu hay là nôn ợ, đầy hơi, đau tức, đau bụng; các ngài nên mua ngay một lọ *Gastrot* 0\$40 ở hiệu thuốc tây Vũ-Đỗ-Thin pha uống một cốc là khỏi ngay. Thuốc này mới phát minh, hợp với phủ tạng người Annam, rất bổ cho bộ tiêu hoá, chữa được nhiều người khỏi bệnh dạ dày và đau bụng kinh niên.

Lời minh tạ

“Dùng thử những trang-sức Thoradia của Ngài, tôi rất được vừa ý “Vây xin thiệu cùng quý bà, quý cô những kết quả mỹ mãn của trang sức Thoradia.

“Tôi dám chắc rằng ai đã dùng qua những trang sức đó, thì sẽ dùng mãi mãi.

Bác sĩ B... ở Nice: Như thế thì các bà, các cô nên theo phương pháp Tho-Radia, nghĩa là chỉ nên dùng kem, phấn sà-phòng ở các tiệm thuốc.

kê bao giờ cho hết. Rồi càng như chìm đắm sâu xa trong cõi mộng, tôi thấy thoáng qua trong óc tôi biết bao cảnh đời vui vẻ, êm đềm, trang hoàng, lộng lẫy. Tôi thấy người nhẹ hẳn, tôi đi thình-thình trên sàn như muốn khua thiếu-nữ dậy để nói cho nghe những điều tôi trù tính, vì nghĩ được một điều hay chẳng phải để biết lấy một mình. Nhưng thiếu-nữ vẫn ngủ yên. Tôi lại nghĩ một người thông minh lại có kiến thức như nàng, có lẽ không lấy vật-chất làm tuyệt đích cho đời người thì phải. Tôi sẽ tìm một lý tưởng cao xa để theo đuổi. Tôi tự làm cho mình nổi danh, tôi sẽ hết sức làm việc có ịch cho xã hội, để cho được xứng đáng với tâm tình yên của nàng. Tôi sẽ...

Đến đây, một tiếng còi lạnh lạnh báo hiệu tàu sắp đến bến, làm tôi tỉnh giấc mơ màng. Thiếu-nữ cũng ngồi nhồm dậy, sửa sang quần áo, giao trả pardessus tôi, rồi vẫn một nụ cười tươi nở trên cặp môi hồng đỏ, nàng bảo tôi:

— Thôi, đưa Nam Phong, tôi, rồi cầm lấy va-li.

Nàng đẩy cửa ca-bin ra trước, tôi theo sau. Chúng tôi lẳng lẳng trên tàu xuống, dưới những con mắt thêm thường của các bác «chào mào» đương thì-thào:

— Xứng đôi nhĩ! thực là chồng loan vợ phượng!

Câu bình phẩm ấy làm tôi sung-sướng biết bao, tôi chắc thiếu-nữ cũng cùng chung một cảm-giác ấy.

Lên xe, thiếu-nữ trả tôi quyển Nam Phong nói:

— Xin lỗi ông, tôi làm phiền ông quá!

— Ồ, có làm gì, tôi vừa đáp vừa trả lại va-li.

— Song, xin ông hiểu cho, tôi có làm thế mới giữ nổi thân. Ông làm ơn cho biết qui tính đại danh đề...

— Không dám, tôi có công gì, vừa nói tôi vừa lên xe.

— Vây xin cảm ơn ông và mong ông hiểu cho.

Thiếu nữ mỉm cười, chào tôi, rồi dục xe đi thẳng.

Tôi ngơ ngác trông theo...

Lã-siêu-Việt

PRÉPARATION AU BREVET & AU DIPLÔME
D'ÉTUDES PRIMAIRES SUPÉRIEURES
par groupe de 5 élèves
par

M. VŨ-ĐÌNH-LIÊN

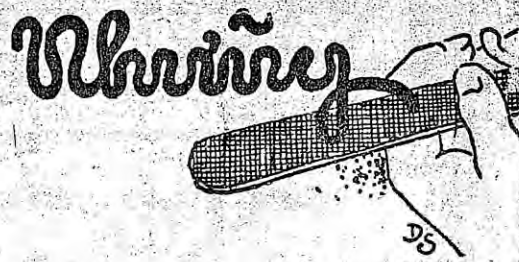
Bachelier en philosophie. Étudiant en Droit
méthode rationnelle. Progrès Rapides.

Frais d'études abordables

S'adresser à la Direction de l'A. J. S.

12, Avenue Beauchamp

Tous les jours entre midi et 14 heures

Trái tim lạ

T.T.T.B. số 42, bài « Mang xuống tuyên đài » của Cúc-Phổ:

— Vì thế mà trái tim tôi tan ra, tôi buồn quá...

Chà! Trái tim gì lạ vậy? Hẳn nó là thạch hay nước đá chắc.

VINH-BẮC

Luồng điện lạ

Tràng-An số 4, trong bài « Hai vạn bạc hồi môn » của Tiêu-diêu-Tử:

— ... Tâm hồn, xác thịt chẳng lay động như bị một luồng điện êm-ái xâm-lấn...

Chắc cũng nhờ cái tinh thần khoa học của ông Phan Khôi, nên ông T.D. Tử mới tìm ra được cái luồng điện êm-ái ấy.

N. B. QUY — Huế

Lần thân tuốt

P.H. số 140, trong bài « Đi xem mũ cánh chuồn » của Tứ-Ly:

— Tôn thượng thư bảo tôi rằng điều đó là một vấn đề thuộc quyền quan thượng bộ Lê sử đoán, vì thượng phục hay triều phục, do lễ nghi mà ra cả.

Sao Tôn thượng thư lại lần thân thế, mình đã kiểm bộ Lê từ đời nào, mà lại quên mất rồi à!

Mà sao ông Tứ Ly lại cũng lần thân, ngó ngàng thế để nói ra câu: «Vây đại nhân thử hỏi Bửu đại thần xem...»

Mà Thái đại nhân cũng lần thân nốt để « gặt đầu quay lại máy nói ».

Còn Bửu đại nhân lại lần thân hơn hết. Minh chả có bộ nào cả, mà cũng xưng là thượng thư bộ Lê. Rồi lần thân tuốt. Tội gì ông Tứ Ly chẳng phải thất vọng.

THỌ-SƠN

1. Mới phát minh

Tiếng-Dàn số 772, « Một bức thư đầu năm » của Đại-Nam:

... Hôm qua là sớm mồng một tháng giêng năm Ất-hợi, năm có cái tên khác năm vừa qua.

Cái ấy thì đã hẳn!

2. Năm dịp cầu trường tiên,

Đứng đây người hóng mát.

Nam Trân cao hứng làm thơ quên cả cầu Trường-tiên có mấy dịp. Người ta bảo thi-sĩ hay quên sự thực, thế mà phải!

THÁI-HỒNG—Huế

1. Không nên trẻ nãi

Loa số 55, « Năng xuân » của J. Leiba:

Bích bực mình ném cuốn sách xuống bàn, mặc trẻ nãi bộ quần áo rồi đi ra...

Muốn được một mối lợi to: thì các nhà buôn nên dự cuộc thi quảng cáo đẹp của

C. P. A.

vì nhiều người sẽ biết đến cửa hiệu mình. Nhớ xem thề-lệ ở Phong-Hóa số 135, 136

CÁC NGÀI MUÔN
CÁC TRÉ EM KHÔI-NGÔ LANH-LỢI
NÊN CHO CÁC TRÉ EM CHƠI
AUTOFORT
LÀ THỨ ĐỒ CHƠI ĐƯƠNG THỈNH HÀNH
CỦA CÁC TRÉ ẬU MỸ GIÁ 3,50
PHUCLONG 43 PHỐ HÀNG
ĐÀU, HANOI

AUTOFORT!

KHUÊ, PUBLIS-STUDIO

Hạt đũa sơn

Nếu không làm thì chừng cô đảm an nam đặc muốn dịch chữ négligement ra trẻ nãi. Nhưng nhất là mặc quần thì không nên trẻ nãi quá.

2. Bài thơ nào ?

Văn trong bài ấy :
... Phong cảnh đẹp như một bài thơ...
Ý hẳn bài thơ « Con cóc » ?
TRẦN THANH TỊNH — Huế

1. Tử tế quá

T.T.T.B. số 44, trong bài « Xã-hội dưới mắt tôi » :
Váy thì các vũ-nữ cứ an tâm, lời xin thề không hề rằng nói cho ai biết các cô — tất cả các cô trong xã-hội này — năm mươi phần trăm là những chị Nụ đã mòn vai gánh nước, là những ả thanh lâu đã dạn dày với các chú « son-da ».
« Váy thì » các vũ-nữ còn đợi gì mà không nhảy với ông Ngọc-Giao một bài « phúc tốt » hay « tăng gô » để cảm ơn cái lòng tử tế của ông ấy. Ông ấy có nói cho ai biết năm mươi phần trăm các cô là những chị Nụ, những ả thanh lâu đâu !

Ông ấy chỉ nói với độc giả T.T.T.B. mà thôi đấy chứ. Kín đáo thế thì thề lợc là phải lắm.

2. Kỳ quan

Văn trong bài ấy :
Con Mino cần chặt miếng mồi giữa

hai hàm răng nhọn hoắt, cất lên mấy tiếng kêu khấp sọ, náo nùng.

Thế thì chắc con Mino có hai mõm. Xin mách báo Khoa Học đến nhà ông Ngọc Giao để chụp ảnh cái kỳ quan ấy.

3. Văn Tchyá

Cũng trong số báo ấy, « Một thiên trường hận » :

Nó (tiếng sáo ngọc) như trộn với ánh trăng màu sữa mà rúc lên mũi tôi cung khiêm.

Không có lời bàn.

4. Nó là cái gì

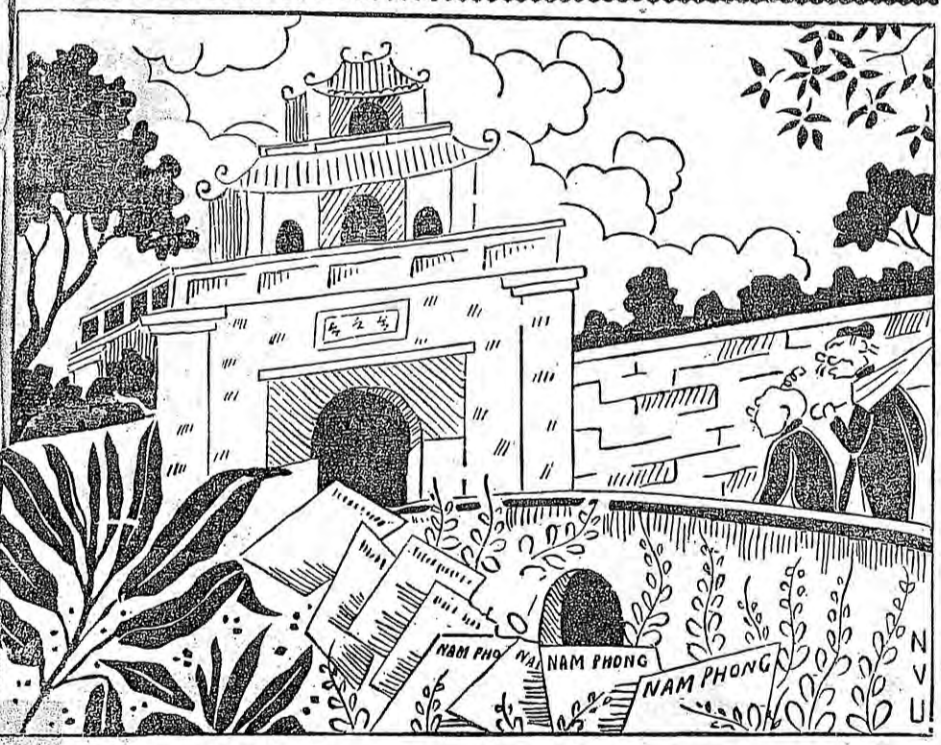
Văn số báo ấy, trong bài « Tinhnghĩa » :
... Đem những giọt mồ hôi còn nóng làm lụng nuôi nhau.

Giọt mồ hôi nó là cái gì mà lại có thể đem ra làm lụng được ? Ông Thanh-châu thử đem mấy giọt mồ hôi của ông làm thử xem có được việc gì không ?
N.V. NGOẠN

HỘP THU

Bản-báo vừa nhận một ngân phiếu số 082 série 013.200 ngày 4-4-35 số tiền 0\$80 do nhà Bưu-điện Thất-khê phát hành mà không có tên và giấy má gì ghim theo. Vậy bạn đọc giả nào ở Thất-khê gửi ngân-phiếu ấy xin cho biết ngay để tiện việc sổ sách.

Ô. Ph. I. V. Bắc-quang. — Ngân-Phiếu 3\$26 và mấy bài thơ mới đều nhận rồi.

Không như những ông khác, phải dùng cầu đẽ vào Huế; ông Phạm-Quỳnh lấy báo Nam Phong xếp thành bậc để trèo vào. Vậy ông ấy trèo đến bậc nào rồi ? (Xem Ngày Nay số 6).

VIÊN-DÔNG TỒN-TÍCH HỘI

HỘI TƯ-BẢN SÉQUANAISE THÀNH BA-LÊ LẬP NÊN
Công-ty vô danh hùn vốn 4.000.000 phật-lãng một phần tư đã góp rồi
Hội đặt dưới quyền kiểm-sát của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp

Đăng-bạ Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN

Tổng cục ở Hanoi — 32, phố Paul-Bert — Giấy nói số 892

Sở Quản-lý ở Saigon — 68, đường Charner — Giấy nói số 1099

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG MARS 1935

Mở ngày thứ 29 Mars 1935 tại sở Quản-lý ở Saigon, số 68 Đường Charner do ông Charles Robert chủ tọa, ông Phạm-văn-Hải và ông Nguyễn-Huế dự-toạ cùng trước mặt quan Kiểm-Sát của Chính-Phủ

SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	DANH SÁCH CÁC NGƯỜI TRÚNG SỐ	Số tiền hoàn lại	
Lần mở trước: Hoàn vốn hội phần			
13.208	M. Ngô-Lượng-Bích Thu-xã Quảng-Ngãi đã góp 11\$ trúng lĩnh về	1.000 \$ 00	
46.251	Phiếu này chưa phát hành.		
Lần mở thứ hai: hoàn nguyên vốn			
168	168-4 M. Chiêu-Đức, 6 Av. Jaccarée, Cholon đã góp được 20\$ trúng lĩnh về	200 \$ 00	
3.153	M. Phạm-lé-Bông, chủ báo « Patrie Annamite » Hanoi đã góp được 95\$ trúng lĩnh về	1.000 \$	
7.230	M. Trần-ngọc-Phong, Douanes et Régies Saigon đã góp được 65\$ trúng lĩnh về	1.000 \$	
10.074	M. Pierre Morin, Huế đã góp được 65\$ trúng lĩnh về	1.000 \$	
18.390	M. Bùi-văn-Vân, 96 Rue Clémenceau Haiphong đã góp được 8\$ trúng lĩnh về	200 \$	
21.366	M. Paul Habert, Sûreté à Vinh đã góp được 7\$ trúng lĩnh về	200 \$	
25.754	Mme Nguyễn-thị-Sáu Yên-Thành Vinh đã góp được 5\$ trúng lĩnh về	200 \$	
27.686	M. Nguyễn-ngọc-Khoe Gia-Định đã góp được 10\$ trúng lĩnh về	500 \$	
Lần mở thứ ba: khởi phải đóng tiền tháng			
Những người có tên sau này trúng số được lĩnh phiếu miễn trừ trị giá kê ở cột thứ hai, có thể bán lại ngay theo giá tiền kê ở cột thứ nhất :			
2.570	2570-2 Mme Nguyễn-thị Lương-Trần P.T.T. Huế đã góp được 19\$	107\$ 60	200 \$
10.169	M. Nguyễn-văn-Thịnh Haiphong đã góp được 13\$.	105\$ 20	200 \$
19.185	M. Trương-hữu-Bang Nhatrang đã góp được 8\$ trúng	103\$ 20	200 \$
27.663	M. Tạ-đình-Bính Garage Aviat Hanoi đã góp được 4\$.	101\$ 60	200 \$
2.500	2500-2 M. Nguyễn-hữu-Nghĩa Chemins de fer à Huế.	107\$ 20	200 \$
Số phiếu cuối cùng tháng trước để nhằm là không được			

Những phiếu sau này 168-1 — 168-2 — 168-3 — 168-5 (annulés) 14635 suspendu (Pnom-Penh) — 16335 suspendu (Hanoi) — 30249 suspendu (Giadinh) — 2570-1 — 2570-3 — 2570-4 2570-5 suspendu (Pnompenh) 3965-A suspendu (Thudaumot) — 3865-B suspendu (Hanoi) — 8539 suspendu (Kempong) — 14897 suspendu (Kampot) 15945 suspendu (Hatién) — 21277 suspendu (Hadông) — 15945 suspendu (Quangbinh).

Kỳ xổ số sau định vào ngày thứ hai 29 Avril 1935, hồi 9h,30 sáng tại sở Tổng-Cục 32, Phố Paul Bert, Hanoi

Món tiền hoàn về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Avril 1935 định là :
5.000 \$ cho những phiếu 1000 \$ vốn
2.500 \$ » 500 \$ »
1.000 \$ » 200 \$ »

Bản hội cần nhiều Đại-lý và Kinh-Ký có giấy chứng chỉ tốt, hỏi tại Tổng-Cục 32, Rue Paul Bert, Hanoi.

Mời có ở Huế

Huế trở nên một trường hoạt động về chính trị. Trong lúc này một tờ báo hàng ngày ở Huế rất là hợp thời. Đến 26 Mars này, tờ báo ANH-SÁNG sẽ xuất bản hàng ngày ở Huế, soi tỏ những chỗ tối tăm sâu thẳm của xã hội hiện tại. ANH-SÁNG là cơ quan thông tin và nghị luận thành thực về các vấn đề chính trị, xã hội và văn chương.

Ái là người muốn phấn đấu để sinh tồn, nên đọc báo ANH-SÁNG.
Mỗi năm..... 6 \$ 20
Sáu tháng... 3. 20
Ba tháng..... 1. 60
Thơ từ và mandat xin gửi cho ông NGUYỄN-QUỐC-TÚY.
TOÀ SOẠN VÀ TRI-SỰ ở số : 83, đường Gia-Long, Huế

PHÒNG KIẾN TRÚC

NGUYỄN CAO LUYỆN
HOÀNG NHƯ TIẾP
TÔ NGỌC VẤN

54, Richaud, (sẽ nhà thương Bảo Hộ)
42, Tràng Thi (Borgnis Desbordes)

CÓ: PHÒNG SOI ĐIỆN VÀ CHỤP ẢNH ĐIỆN "Rayon X"

CÓ: NHÀ HỘ SINH VÀ NHÀ DƯỠNG BỆNH
167, Boulevard Henri d'Orléans, (đầu ngõ Trạm mới)

BÁC-SĨ LUYỆN 8, Rue de la Citadelle 8, Phố Cửa Đông sau Nhà-Hòa, giấy nói : 304. Chuyên-trị bệnh trẻ con, bệnh dân bà. — Đủ máy điện để chữa mọi bệnh —
BÁC-SĨ CHUÔNG 167, B^d Henri d'Orléans Đầu Ngõ Trạm mới, giấy nói : 772. Chuyên-trị các bệnh đau phổi. Có máy bơm hơi ép phổi (pneumothorax artificiel) để chữa bệnh lao.

Dự cuộc thi quảng-cáo đẹp của :

C. P. A.

80, GRAND BOUDDHA, HANOI — TÉLÉPH. 874

Các nhà buôn nên dự :

Có nhiều giải thưởng đặc biệt để lừng những quảng cáo HAY về bài vở — ĐẸP về tranh ảnh và các độc giả chăm thi

Thẻ lệ chấm thi

1) Cuộc thi này chỉ dành riêng cho những bạn đăng quảng cáo luôn trong một thời hạn từ 3 tháng trở lên kể từ 15-2-1935.

2) Và C. P. A. cũng chỉ tổ chức riêng cho những báo chí đã giao độc quyền việc quảng cáo cho C. P. A.

Độc giả của báo nào sẽ là người chấm thi của báo đó.

Các bạn cứ tùy thích của mình tron hay xét trong các bài vở, và tranh ảnh quảng cáo đăng ở những số báo kể từ 15 Février trở đi lấy 7 bà và 7 ảnh sắp theo thứ từ 1, 2, 3... cho đến 7, và biên (bài vào lá phiếu bài) (ảnh vào lá phiếu ảnh) sẽ đăng trong những báo kể trên, song cả hai lá phiếu ấy gửi đến cho M. Nguyễn-trọng-Trạc Directeur du C.P.A. 80, Grand Bouddha ngoài bì để: dự thi quảng cáo đẹp (tranh ảnh và bài vở dự thi quảng cáo đẹp đều có chưa dấu riêng). C. P. A. sẽ do những phiếu gửi đến làm hai bảng kiểu mẫu (1 bảng bài vở và 1 bảng tranh ảnh) về thứ tự thất, nhì các bài và các ảnh. Thứ tự trong phiếu của người dự thi nào mà đúng trong bảng kiểu mẫu nhiều hơn hết là được.

GIẢI THƯỞNG TẶNG ĐỘC GIẢ

CÓ } 1 giải nhất và 1 giải nhì về bài HAY
1 giải nhất và 1 giải nhì về tranh ĐẸP

Giải nhất: 10\$00, Giải nhì: 1 phiếu thưởng lấy sách của TỰ LỰC VĂN ĐOÀN đáng giá 5\$00. Còn từ 3 đến 7: Giải an ủy 1 năm báo (dự thi báo nào sẽ được biểu báo đó)

GIẢI THƯỞNG TẶNG CÁC BẠN ĐĂNG QUẢNG-CÁO CHUNG CÁCH

CÓ } 1 giải nhất và 1 giải nhì về bài HAY
1 giải nhất và 1 giải nhì về tranh ĐẸP

Giải nhất sẽ được một phiếu trừ 20% về giá tiền đăng quảng cáo hàng tháng, trong một thời kỳ một năm. Và C.P.A. sẽ đăng một kỳ những bài và tranh ảnh nhất lên báo vào một chỗ riêng gọi là khu danh dự.

(Báo nào đăng cho bạn hàng báo đó).

Giải nhì: một phiếu trừ 15% về giá tiền đăng quảng cáo hàng tháng, trong một thời hạn một năm. Phần thưởng tuy chẳng là bao song: 1) các bạn hàng sẽ được yên trí rằng quảng cáo của hiệu mình có rất nhiều người đọc tới. 2) và độc giả sẽ được hài lòng vì nhận thấy rằng các nhà buôn Việt Nam đã biết làm quảng cáo để duy trì lấy thương giới nước nhà.

HANOI-SAIGON-HANOI

ba ngày

Bắt đầu từ Mars 1935, ai đi autocar của hãng Trans-indochinois từ Hanoi vào Saigon hay từ Saigon ra Hanoi chỉ phải trả hai mươi đồng (20\$), kể cả tiền ăn và ngủ ở giọc đường.

Như thế rất tiện lợi cho tất cả mọi người, vậy không ai còn nên tính toán hơn thiệt gì nữa, vì đi autocar được sạch sẽ và ăn ngủ yên ổn.

Mỗi tuần lễ xe khởi hành hồi 6 giờ sáng thứ hai tại :
số 24, phố Hàng Gia Hanoi. (Tonkin)
số 96, con đường Mac Mahon Saigon Cochinchine

AI MUỐN HỎI THÊM ĐIỀU GÌ NỮA THÌ DO NHỮNG NƠI :

- TỔNG CỤC: 24, Rue des Cuirs Hanoi (Tonkin)
96, Rue Mac Mahon Saigon Cochinchine
- ĐẠI LÝ: 200, Rue Paul Bert Namdinh
46, Rue Van-Thi, Ninhbinh
33, Grande rue, Thanh Hoa
5 et 6, Maréchal Foch, Vinh
Rue Paul Bert, Huế
Rue Đông Khánh Tourane
Avenue Khải-Định Quinhon
Tạ-ngọc-Liên, Pharmacie Nhatrang

Việc PHÁP LUẬT

Muốn được việc một cách mau chóng và đỡ tốn tiền, nên bàn trước với ông TRẦN-ĐÌNH-TRÚC Luật khoa cử nhân một nhà chuyên môn về pháp luật đã lâu năm (Việc kiện cáo, mua bán, chia của v. v.)

SỐ 5, HÀNG GIA CŨ. RUE DES GUIRS, HANOI (Cạnh bãi chợ Hàng Gia cũ)
BUỔI TỐI CŨNG TIẾP KHÁCH TỪ 8 ĐẾN 9 GIỜ

Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

SỮA NESTLÉ

== Hiệu con chim ==

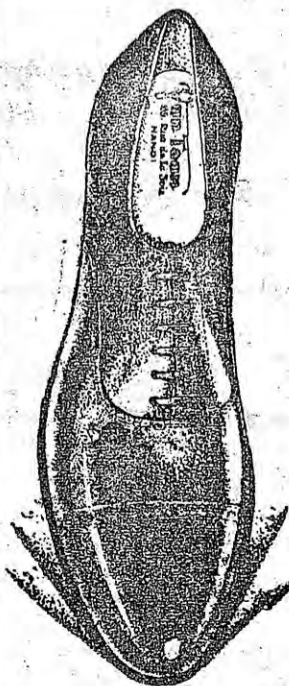
SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN: cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v. v.

Ở KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG

Imprimerie Tân-Dân, Hanoi

NẾU NGÀI MUỐN MUA
HÀNG TỐT, ĐẸP, GIÁ HẠ

NÊN LẠI NGAY

VAN-TOÀN

95, PHỐ HÀNG ĐÀO — HANOI

GIẤY ĐÓNG SẴN đủ các kiểu tân-thời 1934, nhiều thứ da mới rất đẹp và bền, đế da tây hoặc đế cao xu, đủ các số chân từ 36 đến 42 để các ngài chọn cho được vừa ý, khỏi đau chân. Ngài nào ở xa không tiện về Hanoi xin viết thư về hỏi Catalogue 1934-1935 hoặc cho người nhà về mua hộ, nếu rộng chật không vừa ý có thể mang về đổi được cho thật bằng lòng mới thôi, bản hiệu xin vui lòng chiều ý các quý khách. Giá từ 3\$50 trở lên. Cùng một giá, giày của bản hiệu bao giờ cũng tốt, đẹp và bền hơn mọi nơi vì bản hiệu cốt bán cho nhiều và được lòng tin cậy của quý khách. GIẤY ĐO CHÂN xin tùy kiểu tính giá phải chăng.

Le Gérant : Nguyễn-tường-Tam